

**ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**ДАР БОРАИ МУҚОВИМАТ БА САВДОИ ОДАМОН ВА
РАСОНИДАНИ КУМАК БА ҚУРБОНИЁНИ САВДОИ ОДАМОН
(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)**

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2014, №7, қ. 1, мод. 393
Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 02.01.2019 с., № 1563)

Қонуни мазкур асосҳои ташкилӣ ва ҳуқуқии муқовимат ба савдои одамон, системаи чораҳо оид ба ҳифз, расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамон ва тавонбахшии онҳоро муқаррар карда, муносибатҳои ҷамъиятиро дар самти муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамон танзим менамояд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

**БОБИ 1.
МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ**

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

– *айнияткунони қурбониёни савдои одамон* – муқаррар кардан ва санҷиши шахсияти қурбониёни эҳтимолии савдои одамон;

– *асорати қарзӣ* – ҳолат ё вазъияте, ки дар натиҷаи он қарздор барои кафолати қарз меҳнати шахсии худ ё меҳнати шахси ба вай вобастабударо ба гарав мегузорад, агар арзиши кори иҷрошаванда барои пардохти қарз ҳисоб карда нашавад ва ё агар давомнокии ин кор бо ягон мӯҳлат маҳдуд нагашта бошад ва ё агар хусусияти кор ва андозаи музди меҳнат муайян карда нашуда бошад;

– *вазъияти ноилоҷӣ* – вазъияти вобастагӣ, тобеият, ки бо маҷбуркунии мунтазами ғайриқонунии инсон ба содир намудани ягон ҳаракат ё беҳаракатӣ ба манфиати шахсони дигар, ба зисту зиндагонӣ дар ҷои муайян ё бо шахсони муайян, ба иҷрои корҳои муайян ё расонидани хизматрасонии муайян барои шахси дигар бо подош ё ройгон алоқаманд буда, дар натиҷаи асорати қарзӣ ё урфу одатҳо ба вучуд омадааст, ки тибқи онҳо занро ба шахси дигар ҳамчун мерос, бо подош ё бо дигар тарз бе ҳуқуқи инкор кардан аз ҷониби ӯ меदिҳанд ва ё қӯдак аз тарафи падару модар, дигар намоёнҳои қонунии ӯ ё шахси онҳоро ивазкунанда ба шахси дигар бо подош ё бидуни он бо мақсади истисмори қӯдак дода мешавад;

– *виктимизатсия* – зиёд гардидани хатари ҷалби қурбонии имконпазир ба самти савдои одамон ва истифодаи қурбонӣ ба сифати объекти истисмор дар натиҷаи ба вучуд омадан ё қасдан ба вучуд овардани ҳолатҳои объективӣ ва субъективӣ, ки ба ин мусоидат мекунад;

– *ревиктимизатсия* – зиёд гардидани хатари ҷалби тақрори қурбонӣ ба самти савдои одамон ҳамчун объекти истисмор;

– *ғуломӣ* – ҳолат ё вазъияти шахсе, ки нисбат ба вай новобаста аз розигии ӯ баъзе ё тамоми салоҳияти ба ҳуқуқи моликият хосбуда таътиб карда мешавад, аз ҷумла соҳибӣ, истифода ва ихтиёрдорӣ намудани инсон;

– *дигар аҳдҳои ғайриқонунии нисбат ба қурбонии савдои одамон* – супоридани инсон ба сифати предмети аҳди музднок ё бемузд ба шахси (шахсони) дигар, аз ҷумла ба сифати тўхфа, ба ивази ягон сарватҳои моддӣ ва ё ба ихтиёрдорӣ ё истифодаи муваққати музднок (кироя) ва ё ба сифати таъмини иҷрои уҳдадорӣ аз рӯи аҳд (гарав) ё эквиваленти пардохти сарватҳои моддӣ додашуда, корҳои иҷрошуда (хизматрасониҳо) ва ё бо тартиби ҷуброни зарари ба дигар тараф расонидашуда (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563);

– *истисмор* – истифодаи инсон ё меҳнати вай барои гирифтани фоидаи моддӣ ё дигар фоида аз ҷониби дигар шахсон ба воситаи қасдан ба вучуд овардан ва (ё) истифода бурдани ҳолати очизии инсон ва ё маҷбур кардани инсон барои ба манфиати шахси истисморкунанда ё дигар шахсон иҷро кардани корҳо, хизматрасониҳо ё содир намудани дигар амалҳо, новобаста ба хусусияти музднокӣ ё ройгон будани онҳо, аз ҷумла машғул шудан бо ғоҳишагӣ, хизматрасонии дигари дорои хусусияти шахвонӣ, машғул шудан ба гадоӣ, меҳнат ё хизматрасонии маҷбурӣ, ғуломӣ ё урфу одатҳои ба ғуломӣ монанд, вазъияти ноилоҷӣ, ғайриқонунии гирифтани узв ва (ё) бофтаҳои инсон, писархондии (духтархондии) ғайриқонунии бо мақсади тиҷорат, ҳамчунин ғайриқонунии истифода бурдани инсони дигар бо мақсадҳои репродуктивӣ ё дар

– *савдои кӯдакон* – ҳама гуна амал ё аҳде, ки ба воситаи онҳо кӯдак ғайриқонунӣ аз тарафи падару модар, дигар намояндаи қонунӣ ё дигар шахсе (гурӯҳи шахсоне), ки кӯдак доимӣ ё муваққатӣ дар парастории вай (онҳо) мебошад, ба дигар шахс (гурӯҳи шахсон) бар ивази подоши моддӣ ё дигар ҷӯброн,

бо мақсади истисмори ӯ ва ё ба даст овардани фоидаи моддӣ ё дигар фоида, инчунин бо мақсади фарзандхондии ғайриқонунии кӯдак, новобаста аз тарзҳои ҳангоми он истифодашаванда супорида мешавад;

– *савдои одамон* – хариду фурӯши одам ва ё нисбат ба ӯ анҷом додани дигар аҳдҳои ғайриқонунӣ, ҳамчунин новобаста аз розигии қурбонӣ бо мақсади истисмори ӯ ё бо дигар тарз гирифтани фоидаи ғайриқонунӣ пешниҳод намудан, ҷалб кардан, интиқол, пинҳон кардан, супоридан ё гирифтани одам бо истифодаи маҷбуркунӣ, рабудан, фиреб, сӯиистифода намудани гунаҳгор аз вазъи хизмати худ, сӯиистифода аз боварӣ ё ҳолати очизии қурбонии савдои одамон ва ё ришвадихӣ ба шахсе, ки қурбонӣ таҳти вобастагии ӯ қарор дорад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

– *савдогари одамон* – шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки мустақилона ё бо гурӯҳи шахсон савдои одамонро амалӣ менамояд, инчунин фаъолияти мазкурро маблағгузорӣ менамояд ва ё аз ҳисоби он фоидаи моддӣ ё дигар фоида ба даст меорад, ҳамчунин шахси мансабдоре, ки бо амалҳои худ ба савдои одамон мусоидат менамояд ё ба он монеъ намешавад ё муқовимат намекунад, гарчанде вазифадор аст, ин корро мувофиқи ваколатҳои хизмати худ иҷро намояд;

– *содир намудани ҷиноят бо истифода аз вазъи хизмати худ* – содир кардани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон ва ҷиноятҳои бо он алоқаманд аз ҷониби шахси мансабдор ё шахсе, ки ба зиммаи ӯ функцияҳои идоракунии, ваколатҳои ташкилию амрдиҳӣ ё маъмурию хоҷагидорӣ дар ташкилотҳои давлатӣ, тижоратӣ ва дигар ташкилотҳо воғузошта шудаанд, инчунин дигар корманди мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шахрак ва деҳот, ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқии онҳо, ки бо мақсадҳои зикргардида вазъи хизмати худ ва ё ваколатҳои хизмати ба онҳо додашударо истифода мебаранд;

– *тавонбашии иҷтимоии қурбонии савдои одамон* – чорабиниҳое, ки барои барқарор намудани робита ва функцияҳои иҷтимоии аздастдодаи шахси аз савдои одамон зарардида, инчунин дигар чорабиниҳое, ки барои ба ҷамъият ва оила баргардонидани (реинтегратсияи) қурбонӣ савдои одамон равона шудаанд;

– *туризми шахвонии кӯдакон* – сафарҳои туристӣ, аз ҷумла ба хориҷи кишвар аз ҷониби шахсони ба балоғатрасида бо мақсади алоқаи ҷинсӣ кардан бо кӯдакон ё нисбат ба онҳо содир кардани дигар ҳаракатҳои дорои хусусияти шахвонӣ, инчунин бо мақсади истифодаи онҳо ба сифати нақшофарандагон барои истехсол намудани мавод ё предметҳои порнографӣ ё ба сифати иштирокчиёни чорабиниҳои намоишӣ дорои хусусияти порнографӣ;

– *хариду фурӯши одам* – анҷом додани аҳди дутарафаи музднок, ки ба супоридани одам аз ҷониби шахси ўро дар асоси қонунӣ ё ғайриқонунӣ таҳти вобастагиаш қарордода ба шахси (шахсони) дигар бар ивази подош равона шудааст;

– *ҳимояи давлатии ҷабрдидагон ва шохидон онд ба парвандаҳои марбӯт ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон (минбаъд – ҳимояи давлатӣ)* – аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ амалӣ намудани чораҳои амнияти пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва (ё) молу мулки қурбонӣ савдои одамон равона гардидаанд, инчунин чораҳои дастгирии иҷтимоии шахсони номбурда бо сабаби иштироки онҳо дар мурофиаи судии ҷиноятӣ;

– *ҳифзи қурбонии савдои одамон* – системаи чораҳои аз ҷониби давлат кафолатдодашуда, ки барои таъмини бехатарӣ, ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва озодӣ, риояи дигар ҳуқуқи манфиатҳои қонунии шахси аз ҷиноятҳо дар самти савдои одамон зарардида равона шудаанд;

– *ҳолати (вазъияти) ба ғуломӣ монанд* – вазъ ё ҳолати шахси дар вазъияти ноилоҷӣ, аз ҷумла дар асорати қарзӣ қарордошта;

– *ҳолати очизии қурбонии савдои одамон* – вазъияти аз ҷиҳати ҷисмонӣ, равонӣ, иҷтимоӣ ё иқтисодӣ ҳифзнашуда будани инсон, ки бинобар ба вучуд омадан ё қасдан аз ҷониби шахси гунаҳгор ба вучуд овардани шароити вазнини зиндагӣ ба миён омадааст ва ё вазъияти вобастагии моддӣ ва дигар вобастагии инсон, аз ҷумла вобаста ба синни кӯдакӣ ё пиронсолӣ, ҳомиладорӣ, бемории рӯҳӣ ё ҷисмонӣ ва ё норасоии ҷисмонии инсон, ки ўро барои додани розигӣ ба маҷбуркунӣ ва (ё) истисмори ӯ водор кардаанд;

– *ҷалб кардан* – ҷустуҷӯӣ, интиҳоб ва киро кардани шахсон бо роҳи ҳавасмандкунии моддӣ барои ба манфиати кирокунанда ё дигар шахсон иҷро намудани ягон кор, хизматрасонӣ ва ё анҷом додани дигар фаъолият, ҳамчунин фаъолияти зиддиҳуқуқӣ, аз ҷумла дар ҳудуди давлати хориҷӣ.

Моддаи 2. Мақсад ва вазифаҳои Қонуни мазкур

1. Қонуни мазкур ба таъсис додан ва баланд бардоштани самаранокии системаи муқовимат ба савдои одамон тавассути муайян кардани асосҳои ҳуқуқӣ ва ташкилии сиёсати давлатӣ ва ҳамкориҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти мазкур, муқаррар намудани принципҳои умумии ҷавобгарии ҳуқуқии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои ҳуқуқвайронкунӣ дар самти савдои одамон, муқаррар кардани мақоми ҳуқуқии қурбониёни савдои одамон, кафолатҳои ҳуқуқӣ, принципҳо ва шаклҳои ҳимояи дастгирии онҳо, батанзимдарории қонунии ваколатҳои субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон, асосҳои ташкилию ҳуқуқии ҳамкориҳои байни онҳо, инчунин бо иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ равона шудааст.

2. Вазифаҳои Қонуни мазкур аз инҳо иборатанд:

- фароҳам овардани маҷмӯи кафолатҳои ташкилию ҳуқуқӣ ва мурофиавии самаранокии ҳифзи шахсият, ҷамъият ва давлат аз ҳама шаклҳои савдои одамон ва ҷиноятҳои бо он алоқаманд;

- танзими ҳуқуқии асосҳои системаи умумидавлатии маҷмӯии муқовимат ба савдои одамон, ки чораҳои ба огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирӣ кардани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, бартарафсозии оқибатҳои ногувори онҳо, ошкор намудан ва ба ҷавобгарии ҳуқуқӣ кашидани шахсоне, ки дар савдои одамон гунаҳгоранд, инчунин ошкор намудан ва айнияткунории қурбониёни савдои одамон, расонидани *кумак* ба онҳо ва таъмини амнияти қурбониёни савдои одамон равонгардидаро дар бар мегирад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- фароҳам овардани асосҳои ташкилию ҳуқуқии таъмини фаъолияти самаранокии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар самти муқовимат ба савдои одамон ва дигар субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон;

- ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ташкилотҳои давлатӣ, инчунин ташкилотҳои ғайридавлатӣ, байналмилалӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, воситаҳои ахбори омма ва шаҳрвандон дар самти муқовимат ба савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ташаккули асосҳои ташкилию ҳуқуқии ҳамкориҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба савдои одамон, расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон ва иҷро намудани *ухдадорӣ*ҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- таъмини қурбониёни савдои одамон бо маҷмӯи маъмулии ҳадди ақали хизматрасонии иҷтимоӣ, аз ҷумла чораҳои вобаста ба расонидани *кумак*и равонӣ, ҳуқуқӣ, иҷтимоӣ, тиббӣ ва дигар намудҳои *кумак* (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- барқарор намудан ва ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои қонунии қурбониёни савдои одамон бо ҷудо кардани гурӯҳҳои нисбатан осебпазирӣ онҳо;

- мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии пурраи иҷтимоии қурбониёни савдои одамон, ворид намудани онҳо ба муҳити мўътадили иҷтимоӣ;

- ба қурбониёни савдои одамон пурра ҷуброн намудани зарари маънавӣ ва моддӣ ба онҳо расонидашуда;

- аз ҷониби давлат андешидани маҷмӯи чораҳои дорои хусусияти иҷтимоию иқтисодӣ, ҳуқуқӣ, таълимию маърифатӣ, иттилоотӣ ва чораҳои дигар ҷиҳати расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон, аз ҷумла чораҳое, ки барои бартараф намудани сабабу шароитҳои ба виктимизатсия ва ревиктимизатсияи онҳо мусоидаткунанда равона шудаанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 3. Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**)

Қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, иборат мебошад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 4. Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**)

1. Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон бо назардошти вазъияти дохилӣ ва берунии муқовимат ба савдои одамон, ҳолати воқеӣ, тамоюл ва пешгӯии афзоиши ин намуди ҷинояткорӣ,

инчунин ҳолати расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон дар асоси қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон, ки ба мубориза бар зидди ҷинояткорӣ муташаккилонаи трансмиллӣ, савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбониёни ҷиноятҳои зикргардида равона шудаанд, ташаққул меёбад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

2. Давлат бо мақсади таъмини ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии қурбониёни савдои одамон, хусусан занҳо ва кӯдакон чораҳои зарурӣ андешида, ба расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон ва таъмини беҳатарии онҳо, аз ҷумла тавассути таҳияи барномаҳои давлатии мақсаднок дар ин самт ва муттаҳид намудани фаъолияти субъектҳои системаи давлатии муқовимат ба савдои одамон ва ҷомеаи шаҳрвандӣ диққати махсус медиҳад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

3. Сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон ба принципҳои зерин асос меёбад:

- таъмини аввалиндараҷаи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии қурбониёни савдои одамон, кафолати давлатии амнияти онҳо, ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва шаъну шарафи онҳо, ҳуқуқ ба махфияташон ва нигоҳ доштани маълумот дар бораи шахсияти онҳо;

- муносибати системавӣ ба ташкили муқовимат ба савдои одамон, аз ҷумла огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирӣ кардани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, бартарафкунии оқибатҳои онҳо, ҳифзу дастгирии қурбониёни савдои одамон, инчунин ба ҷавобгарӣ кашидани шахсоне, ки дар савдои одамон гунаҳгоранд ва пешгирии ретсидиви ҷунин ҷиноятҳо;

- афзалияти пешгирии савдои одамон ва ҷиноятҳои бо он алоқаманд, аз ҷумла тадбирҳои, ки барои паст намудани талабот ба истисмори шахсонӣ, иқтисодӣ ва дигар намудҳои истисмори инсон, пешгирии виктимизатсияи қурбониёни савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд равона карда шудаанд;

- татбиқи маҷмӯи чораҳои дорои хусусияти сиёсӣ, иҷтимоӣ иқтисодӣ, иттилоотӣ, таълимӣ, ҳуқуқӣ, муҳофизатӣ, оперативӣ - ҷустуҷӯӣ ва дигар хусусият ҳангоми ташкили муқовимат ба савдои одамон;

- ногузирӣ ба ҷавобгарии шахсоне, ки дар савдои одамон гунаҳгоранд;

- ба ҳадди ақал расонидани даромадҳо аз фаъолияти ҷиноятӣ дар самти савдои одамон, тавассути татбиқ намудани ҷазоҳои ҷиноятӣ, пеш аз ҳама мусодираи молу мулк;

- шарикӣ иҷтимоӣ ва ҳамкорӣ давлат бо ташкилотҳои байналмилалӣ, ғайридавлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, воситаҳои ахбори омма ва шаҳрвандон ҳангоми ташкили муқовимат ба савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ҳимояи давлатии кафолатдошуда, барқарор кардани ҳуқуқҳои қурбониёни савдои одамон, ҷуброни зарари ба онҳо расонидашуда, таъмини амнияти онҳо, новобаста аз рафтори онҳо то содир гардидани ҷиноят, ҳамчунин омодагии онҳо барои ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ҳангоми тафтишот ва баррасии судии ҷиноятҳои нисбати онҳо содиршуда;

- афзалияти ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии кӯдакон-қурбониёни савдои одамон, аз ҷониби давлат таъмин намудани ҳифзи махсуси онҳо ва аз тарафи тамоми субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон ба онҳо расонидани *кумак* ҳамаҷониба (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- муносибати фардӣ дар муайян кардани ҳаҷми хизматрасонӣ оид ба мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни савдои одамон вобаста ба розигии онҳо барои ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ;

- ба ҷавобгарӣ нақшидаани шахсоне аз савдои одамон зарардида барои кирдори зиддихуқуқӣ, ки ба ҷалби онҳо ба савдои одамон ба сифати қурбонӣ алоқаманд мебошад;

- роҳ надодан ба таъбири қурбониёни савдои одамон, муносибати одилона ва инсондӯстона нисбат ба онҳо;

- таъмини дастрасии озод ва роӣгони қурбониёни савдои одамон ба адолати судӣ;

- махфияташон будани иттилоот дар бораи қурбониёни савдои одамон ва наздикони онҳо.

4. Давлат бо мақсади амалӣ гардонидани принципҳои сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон инҳоро таъмин менамояд:

- мутобиқати қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба меъёрҳои санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст;

- дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос намудани хусусият ва дараҷаи барои ҷамъият ҳавфнокӣ, ҳолати воқеӣ, тамоюл ва пешгӯии афзоиши ҷинояткорӣ дар самти савдои одамон, шакл ва намудҳои он;

- ҳамохангсозии фаъолият дар самти муқовимат ба савдои одамон бо самтҳои омехтаи фаъолияти давлат дар соҳаи сиёсати иҷтимоӣ, иқтисодӣ, муҳоҷират, иттилоотӣ, таълимӣ ва иҷозатномадиҳӣ;

- таҳия ва татбиқи барномаҳои миллӣ оид ба огоҳонидан ва пешгирӣ намудани савдои одамон, оид ба тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни он, расонидани *кумак* ва дастгирии ҳамаҷонибаи давлатӣ ба онҳо (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- амалӣ намудани назорати давлатӣ ба риояи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз ҷониби Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро намудани *ухдадориҳои* байналмилалӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563);

- тақмили механизмҳои ҳамкории мутақобилаи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, мақомоти ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сарҳад, муҳоҷират, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли, маориф ва илм, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва дигар ташкилотҳо барои қабул намудани тадбирҳои мувофиқашудаи муқовимат ба савдои одамон, хусусан занон ва кӯдакон;

- ҳамоҳангсозии амалҳои мақомоти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ташкилотҳои давлатӣ, ташкилотҳои ғайридавлатӣ, байналмилалӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, табақаҳои васеи аҳоли оид ба огоҳонидан ва пешгирии савдои одамон.

5. Сиёсати давлатӣ дар самти ҳифзи ҷабрдидагон ва шохидон оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ марбут ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон таҳти назорати прокурорӣ дар асоси принципҳои қонуният, эҳтироми ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шаҳрванд, масъулияти мақомоте, ки ҳифзи давлатии шахсони мазкурро тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин менамоянд, амалӣ мешавад.

БОБИ 2.

АСОСҲОИ ТАШКИЛИИ МУҚОВИМАТ БА САВДОИ ОДАМОН ВА РАСОНИДАНИ КҶМАК БА ҚУРБОНИЁНИ САВДОИ ОДАМОН

Моддаи 5. Системаи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамон

(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)

1. Системаи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамон фаъолияти мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ташкилотҳои давлатӣ, инчунин ташкилотҳои ғайридавлатӣ, байналмилалӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, дигар ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, воситаҳои ахбори омма ва шаҳрвандон оид ба огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирӣ кардани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, бартарафсозии оқибатҳои иҷтимоии онҳо, оид ба расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамонро дар бар мегирад (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

2. Давлат самаранокии муқовимат ба савдои одамонро бо роҳи татбиқи чораҳои маҷмӯӣ оид ба тақмили кори мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, ки дар самти муқовимат ба савдои одамон ваколатдор мебошанд, баланд бардоштани салоҳиятнокии ва ихтисоснокии кормандони онҳо, таъмини огоҳонидан, ошкор намудан, пешгирӣ кардан ва тафтиши ҳамаи ҳолатҳои савдои одамон, муқаррар ва бартараф намудани сабаб ва шароитҳои ба онҳо мусоидаткунанда, ошкоркунии шахсони дар содиркунии ҷиноятҳои зикргардида гунаҳгор, ногузирии ба ҷавобгариҳои муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кашидани онҳо ва расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамонро кафолат медиҳад (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

Моддаи 6. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба савдои одамон

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- сиёсати давлатиро дар самти муқовимат ба савдои одамон амалӣ менамояд;
- таҳия, банақшагирӣ, маблағгузорӣ ва амалӣ намудани чораҳои маҷмӯиро оид ба татбиқи сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон таъмин мекунад;
- санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки ташкил ва тартиби амалӣ намудани фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамонро танзим менамоянд, қабул мекунад;
- иҷрои санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалии эътирофнамудаи Тоҷикистонро дар самти муқовимат ба савдои одамон таъмин мекунад;
- Низомномаи Комиссияи байниидоравии муқовимат ба савдои одамонро тасдиқ менамояд;
- нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамонро тасдиқ менамояд ва татбиқи онро таъмин мекунад;
- барномаҳои мақсадноки давлатиро, ки барои муқовимат ба савдои одамон равона шудаанд, тасдиқ мекунад;
- оид ба таъмини фаъолияти субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон тадбирҳои меандешад;

- барои таъмини фаъолияти ташкилию ҳуқуқӣ, молиявӣ ва моддию техникии субъектҳои системаи давлатии муқовимат ба савдои одамон дар самти расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамон чораҳо меандешад (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- фонди расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамонро таъсис дода, тартиби ташкил ва фаъолияти онро муайян мекунад (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- номгӯии ҷиноятҳои бо савдои одамон алоқамандро муайян мекунад (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- номгӯи мансабҳоро, ки бо фаъолияти омӯзгорӣ, пешбурди вазифаҳои тарбиявӣ нисбати кӯдакон алоқаманд мебошанд, инчунин касбҳои бо кори доимӣ бо кӯдакон вобастабударо, ки ишғоли онҳо аз ҷониби шахсони қаблан ҷиноятҳои ба муқобили озодии ҷинсӣ ва дахлнопазирии ҷинсиро содирнамуда манъ аст, тасдиқ менамояд;

- дигар ваколатҳоро, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ кардааст, амалӣ менамояд.

Моддаи 7. Субъектҳои давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамоянд

1. Субъектҳои давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамоянд, инҳо мебошанд:

- Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобегӣ он;

- Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2. Субъектҳои давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамоянд, дар доираи ваколатҳои худ дар таҳия ва таъбиқи сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон, таҳия ва қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар самти мазкур, таҳия ва амалӣ намудани барномаҳои мақсадноки давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон иштирок менамоянд.

3. Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобегӣ он:

- назорати риояи дақиқ ва иҷрои яхелаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бораи муқовимат ба савдои одамон амалӣ намуда, дар доираи ваколатҳои худ оид ба пешгирии савдои одамон тадбирҳо меандешанд;

- фаъолияти мақомоти давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамонро ҳамроҳанг месозанд;

- ҳангоми ошкор намудани ҳолатҳои вайронкунии қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба савдои одамон ҷиҳати бартарафсозии ҷунин ҳолатҳо тадбирҳо меандешанд;

- ҳангоми аз мақомоти давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон, ташкилотҳо ва шахрвандон гирифтани маълумот дар бораи мавҷудияти ҳолатҳои ба савдои одамон вобаста, оид ба бартараф намудани ҷунин ҳуқуқвайронкуниҳо амр мебароранд, ки иҷрои он аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ, ташкилотҳо, шахсони мансабдор ва шахрвандон ҳатмӣ мебошад ё бо тартиби муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба суд аризаро дар бораи дахл доштани ташкилотҳо ба савдои одамон, манъ кардани фаъолияти онҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва барҳам додани ҷунин ташкилотҳо, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудаанд ё дар бораи қатъи фаъолияти намоёндагии ҷунин ташкилотҳои хориҷӣ ё байналмилалӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъ гардидаанд, пешниҳод менамоянд. Аз лаҳзаи пешниҳоди ариза ба суд фаъолияти ташкилоти ба савдои одамон дахлдор боздошташуда ҳисобида мешавад;

- таъқиби ҷиноятии шахсонро, ки савдои одамон ё ҷиноятҳои ба он алоқамандро содир намудаанд, амалӣ мекунад;

- дигар ваколатҳоро мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамоянд.

4. Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳияти худ:

- дар асоси иттилооти аз субъектҳои давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон пешниҳодгардида, маҳзани ягонаи маълумот дар бораи савдои одамонро таъсис медиҳад;

- воҳидҳои махсусгардонидашуда оид ба муқовимат ба савдои одамон (минбаъд- воҳидҳои махсусгардонидашуда)-ро таъсис медиҳад;

- огоҳонидан, ошкор кардан ва пешгирӣ намудани савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқамандро амалӣ менамояд;

- бо мақсади ошкор кардан ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба савдои одамон мусоидаткунанда чораҳои пешгирикунанда меандешад;

- дар асоси ариза ҳимояи қурбониёни савдои одамонро дар давраи муҳофизати ҷиноятӣ таъмин менамояд ва ба онҳо тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дигар *қумакро* мерасонад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- барои ҳифзи ҳаёт, саломатӣ ва молу мулки шахрвандоне, ки ба онҳо вобаста ба расонидани ёрӣ ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар пешгирӣ ва ошкор намудани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон хатар таҳдид мекунад, тадбирҳо меандешад;

- фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, фаъолият оид ба таъқиби ҷиноятӣ, ҳамкориҳои байналмилалӣ, айниятқунонии қурбониёни савдои одамон, таҳлили иттилоот, инчунин таъсиси марказҳо оид ба огоҳонидан ва пешгирӣ намудани савдои одамонро амалӣ менамояд;

- дигар ваколатҳоро тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

5. Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи салоҳияти худ:

- огоҳонидан, ошкор кардан ва пешгирӣ намудани савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқамандро амалӣ менамояд, чораҳои пешгирикунандаро оид ба ошкор ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба савдои одамон ва содир намудани ҷиноятҳои ба он алоқаманд мусоидаткунанда меандешад;

- муқовимат ба савдои одамонро ба воситаи ошкор намудани алоқаҳои ташкилотҳои байналмилалӣ террористӣ ва гурӯҳҳои муташаккили ҷиноятӣ бо савдогарони одамон, огоҳонидан, ошкор кардан ва пешгирӣ намудани кӯшишҳои савдогарони одамон чиҳати гузаштан аз Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ҷойивазкунии ғайриқонунии қурбониёни савдои одамонро тавассути Сарҳади давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд;

- таъқиби ҷиноятии шахсонро, ки савдои одамон ва дигар ҷиноятҳои ба он алоқамандро содир намудаанд, амалӣ менамояд;

- дигар ваколатҳоро тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

6. Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳлили маҷмӯӣ ва арзёбии ҳолати мубориза бо ҷиноятҳои вобаста ба муомилоти ғайриқонунии воситаҳои нашъадор, моддаҳои психотропӣ, прекурсорҳои онҳо ва алоқамандии чунин ҷиноятҳоро бо савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд мегузаронад. Дар ҳолати ошкор кардани ҷиноятҳои ба савдои одамон алоқаманд, муайян кардани фаъолияти гурӯҳҳои ҷинояткори нашъаҷаллобӣ, ки ба савдои одамон алоқаманданд ва дорои хусусияти байниминтақавӣ ва байналмилалӣ мебошанд, инчунин шахсоне, ки ба чунин ҷиноятҳо дахл доранд ва қурбонии имконпазири савдои одамон эътироф шудаанд, дар якҷоягӣ бо дигар субъектҳои муқовимат, ки дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинӣ шудаанд, барои гузаронидани фаъолияти минбаъдаи ошкор кардан, пешгирӣ намудан, қатъ кардан ва қушодани ҷиноятҳои ба савдои одамон алоқаманд, ҳамкорӣ менамояд.

7. Хадамоти гумруки назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолиятро оид ба ошкор кардан ва пешгирӣ намудани кӯшишҳои аз ҷониби савдогарони одамон гузаштани сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин пешгирии рафтуомади ғайриқонунии қурбониёни савдои одамонро тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад.

8. Субъектҳои давлатии бевосита амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон дар доираи салоҳияти худ дар самти расонидани *қумак* ба қурбониёни савдои одамон ваколатҳои зеринро амалӣ менамоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**):

- пешгирии виктимизатсияи қурбониёни савдои одамон;

- амалӣ намудани чорабиниҳое, ки барои ошкор намудан ва айниятқунонии қурбониёни савдои одамон равона шудаанд;

- амалӣ гардонидани ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои системаи давлатӣ ва ғайридавлатии муқовимат ба савдои одамон оид ба масъалаҳои расонидани *қумак* ба қурбониёни савдои одамон (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 8. Субъектҳои дигари давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон

1. Субъектҳои дигари давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон инҳо мебошанд:

- Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- *Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563);*

- *Кумитаи дин, танзими анъана ва ҷашну маросими назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563);*

- *Кумитаи рушди сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563);*

- мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот;

- ташкилотҳои давлатӣ.

2. Субъектҳои дар қисми 1 моддаи мазкур пешбинишуда дар таҳия ва татбиқи сиёсати давлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон, ошкор намудани ҳолатҳои савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд иштирок намуда, оид ба бартарафсозии сабаб ва шароитҳои мусоидаткунандаи савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд, ҳимоя ва расонидани кумаки иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ, тиббӣ ва равонӣ чораҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ, иттилоотӣ, таълимӣ, ислоҳнамоя, тавонбахшӣ ва дигар чораҳоро, ки барои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни савдои одамон, инчунин пешгирии виктимизатсияи онҳо равона шудаанд, меандешанд ва дар доираи салоҳияти худ ба субъектҳои давлатии бевосита амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон мусоидат менамоянд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

3. Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- кори мақомоти давлатиро оид ба ташвиқу тарғиб ҷиҳати баланд бардоштани фарҳанги ҳуқуқӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон ташкил ва ҷамоҳанг месозад, ҳолати ташвиқу тарғиби ҳуқуқӣ ва донишҳои ҳуқуқии аҳолиро дар ин самт таҳлил менамояд;

- риояи қонуниятро ҳангоми бақайдгирии иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки фаъолиятшон ба муқовимат ба савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд равона шудааст, таъмин менамояд ва фаъолияти ҷунин иттиҳодияҳои ҷамъиятиро месанҷад;

- барномаҳои давлатиро оид ба расонидани кумаки махсусгардонидашуда ба шахсоне, ки аз иллати шахвонӣ азият мекашанд, аз ҷумла барои содир намудани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон маҳкум шудаанд, таҳия карда, татбиқи онро ташкил менамояд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

4. Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- барномаҳои таълимиро оид ба масъалаҳои ошкор кардани савдои одамон ва тарзҳои муқовимат ба он, ки барои табақаҳои гуногуни аҳоли ва омӯзиш дар муассисаҳои таълимӣ таъин гардидаанд, таҳия ва тасдиқ менамояд;

- воситаҳои барномавӣ ва техникаи маҳдудияти дастрасии кӯдаконро ба маълумоти паҳнгардидаи Интернет, ки ба саломатӣ, инкишофи маънавӣ ва рӯҳии онҳо метавонанд зарар расонанд, таҳия менамояд;

- барномаҳои таълимии ба гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоӣ нигаронидашуда, барои пешгирии виктимизатсияи аҳоли ва қурбониёни имконпазири савдои одамон равонагардида, аз ҷумла барои таълим дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, таҳсилоти ибтидоӣ, миёна, олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ таъингардидаро таҳия, тасдиқ ва татбиқи онҳоро таъмин мекунад.

5. Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- барномаҳои ба қурбониёни савдои одамон расонидани кумаки тиббӣ ва равонӣ, инчунин бо доруворӣ таъмин кардани муассисаҳои махсусро таҳия карда, иҷрои онҳоро таъмин менамояд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563);

- тавассути шӯъбаҳои ҳифзи иҷтимоии аҳоли ба қурбониёни савдои одамон додани иттилоот ва машваратро таъмин менамояд, ба онҳо имкониятҳоеро, ки дар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шахсони аз ҷиҳати иҷтимоӣ ҳифзшаванда пешбинӣ шудааст, пешниҳод мекунад;

- барномаҳои давлатиро оид ба расонидани кумаки махсусгардонидашуда ба шахсоне, ки аз иллати шахвонӣ азият мекашанд, аз ҷумла ба шахсоне, ки барои содир намудани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон маҳкум шудаанд, таҳия карда, татбиқи онҳоро ташкил менамояд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

6. Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- маълумотро дар бораи кӯдакон – шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҷониби шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба таври доимӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат мекунанд, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд ба фарзандхондӣ қабул шудаанд, ҷамъ оварда, шароитҳои зистии онҳоро меомӯзад ва ҳар нимсола дар ин бора ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон иттилоъ медиҳад;

- дар ҳамкорӣ бо ташкилотҳои ба тавонбахшии қурбониёни савдои одамон кумакрасон фаъолиятро оид ба ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки қурбони савдои одамон гаштаанд ва берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, амалӣ менамояд ва барои ба Тоҷикистон баргардонидани онҳо мусоидат мекунад (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563);

- ба мақомоти давлатии кишварҳои истиқомати шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба савдои одамон маълумот пешниҳод менамояд, доир ба чораҳои муқовимат ба савдои одамон, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешаванд, аз ҷумла дар бораи ҳуқуқҳои қурбонии савдои одамон иттилоот паҳн менамояд;

- барасмиятдорӣ ва додани ҳуҷҷатҳои бозгаштро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қурбонии савдои одамон - шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсони бешаҳрванди ба таври доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқоматдошта, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки ба онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми гуреза ё паноҳгоҳи сиёсӣ дода шудааст, фавран таъмин менамояд.

7. Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- фаъолиятро оид ба иттилоотони аҳоли дар бораи вазъи бозори меҳнат, тайёрии касбӣ, ҳавасмандгардонӣ оид ба бокортаъминкунӣ ба воситаи хизматрасонии иттилоотӣ машваратӣ дар бораи касб, хизматрасонӣ оид ба интиҳоби касб ва таълим, инчунин машварат ва кумак оид ба оғози фаъолияти соҳибқори амалӣ менамояд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон назорат ва санҷиши фаъолияти шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро дар соҳаи муҳоҷирати меҳнатӣ, ташкил ва ба роҳ мондани ҷунин фаъолиятро бо мақсади пешгирии муҳоҷирати ғайриқонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба давлатҳои хориҷӣ дар якҷоягӣ бо мақомоти дахлдори давлатӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, инчунин ташкил ва гузаронидани чораҳои иттилоотӣ пешгирикунамандаро, ки ба муқовимат ба савдои одамон мусоидат мекунаманд, амалӣ менамояд;

- дар доираи ваколатҳои худ ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии қурбонии савдои одамон, аз ҷумла шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки қурбонии савдои одамон гаштаанд ва берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, таъмин менамояд.

8. Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо дигар субъектҳои дахлдори амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон барномаҳои иҷтимоию иқтисодиро, ки барои бартараф намудани сабаб ва шароитҳои хусусияти иқтисодиёти ба муҳоҷирати ғайриқонунӣ, аз ҷумла савдои одамон мусоидаткунанда равона шудаанд, таҳия ва амалӣ менамояд.

9. Кумитаи кор бо занон ва оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- дар якҷоягӣ бо дигар субъектҳои дахлдори амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон иҷроӣ барномаҳои давлатиро вобаста ба муқовимат ба савдои одамон ва ҷалб нагаштани занон ба сифати қурбонии имконпазири савдои одамон амалӣ менамояд;

- чораҳои вобаста ба огоҳонидан, маълумотдиҳӣ, маърифатнокӣ, машваратдиҳӣ, бозравонӣ ва дастгирии иҷтимоии қурбонии савдои одамон дар самти савдои одамон дар байни занон амалӣ мегардонад.

10. Кумитаи дин, танзими анъана ва ҷашну маросими назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**):

- дар мувофиқа бо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон барномаҳои таълимии диниро дар самти муқовимат ба савдои одамон таҳия менамояд;

- чораҳои вобаста ба огоҳонидан, маълумотдиҳӣ, маърифатнокӣ ва машваратдиҳиро дар самти савдои одамон дар байни аҳоли амалӣ мегардонад.

11. Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои худ якҷоя бо субъектҳои дигари дахлдори амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон чораҳои вобаста ба огоҳонидан, маълумотдиҳӣ, маърифатнокӣ, машваратдиҳӣ, шуғл, фарогат ва вақтхушӣ, инчунин бозравонӣ ва дастгирии иҷтимоии қурбонии савдои одамонро дар байни ҷавонон амалӣ мегардонад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

12. Кумитаи рушди сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои худ якҷоя бо субъектҳои дигари дахлдори амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон назорати фаъолияти танзимгарони сайёҳӣ ва агентҳои сайёҳӣ, инчунин тиҷорати моделӣ, шуғл ва намудҳои дигари фаъолият, ки метавонанд барои ҷалби қурбонии имконпазири савдои одамон истифода шаванд, амалӣ менамояд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

13. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар доираи ваколатҳои худ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот дар доираи ваколатҳои алоҳидаи давлатии аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ ба онҳо воғузоршаванда дар амалигардонии муқовимат ба савдои одамон иштирок менамоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

14. Ташкилотҳои давлатӣ дар доираи ваколатҳои худ амалисозии дар фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кумак ба қурбонии савдои одамон иштирок мекунаманд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

15. Ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва шаҳрвандон ҳуқуқ доранд дар расонидани кумак ба қурбонии савдои одамон бо тартиби пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок намоёнд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 9. Фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон

1. Бо мақсади пешгирӣ кардани савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд, ҳимоя ва расонидани *кумак* ба қурбонии савдои одамон, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ки фаъолиятро дар ин самт амалӣ менамоянд, ҳуқуқ доранд (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**):

- бо мақомот ва ташкилотҳои давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон, ки дар моддаҳои 7 ва 8 Қонуни мазкур пешбинӣ шудаанд ва ҳамчунин бо ташкилотҳои байналмилалӣ ва хориҷӣ ҳамкорӣ кунанд;

- маърақаҳои иттилоотиро оид ба масъалаҳои муқовимат ба савдои одамон, аз ҷумла оид ба масъалаҳои хатархое, ки қурбонии савдои одамон гирифта шуда метавонанд, ташкил намоянд;

- муассисаҳои (марказҳои, панохгоҳҳои) махсусро оид ба расонидани *кумак* ба қурбонии савдои одамон (минбаъд-муассисаҳои махсуси ғайридавлатӣ) ташкил кунанд (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- дигар фаъолиятро, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудааст, амалӣ намоянд.

2. Иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ мутобиқи оинномаи худ фаъолиятро оид ба муайян ва ошкор кардани қурбонии савдои одамон амалӣ намуда, ба онҳо ҳимояи ҳуқуқӣ ва дигар ҳимояро пешниҳод мекунад ва *кумак* мерасонанд, инчунин оид ба пешгирӣ кардани савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд тадбирҳо меандешанд (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 10. Фаъолияти ташкилотҳои байналмилалӣ ва хориҷӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон

Бо мақсади пешгирӣ кардани савдои одамон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд, ошкор кардани қурбонии савдои одамон, ҳимоя ва *кумак* кардан ба онҳо ташкилотҳои байналмилалӣ ва хориҷие, ки фаъолиятро дар самти муқовимат ба савдои одамон амалӣ мегардонанд, ҳуқуқ доранд бо мақомоти давлатӣ ва дигар ташкилотҳои дар моддаҳои 7 - 9 Қонуни мазкур пешбинишуда ҳамкорӣ кунанд, лоиҳаҳои ёрии техникии байналмилалиро, ки ба муқовимати савдои одамон равона карда шудаанд, аз ҷумла ба воситаи ташкили муассисаҳои махсуси ғайридавлатӣ амалӣ намоянд (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 11. Ҳамкориҳои мақомоти давлатӣ бо иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайридавлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон

1. Мақомоти давлатӣ дар доираи ваколатҳои худ ҳамкориро бо иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва ташкилотҳои ғайридавлатӣ, воситаҳои ахбори омма ва шаҳрвандон бо мақсади баланд бардоштани самаранокии огоҳонидан, ошкор намудан ва пешгирии савдои одамон, пешниҳоди ҳимоя ва *кумак* ба қурбонии он, ҳамохангсозии корҳои профилактикӣ дар самти мазкур, инчунин пурзӯр намудани назоратбарии ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандиро аз рафт ва натиҷаҳои ин фаъолият таъмин менамоянд (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

2. Иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайридавлатӣ, ки дар самти муқовимат ба савдои одамон фаъолият менамоянд, бо қурбонии имконпазири савдои одамон корҳои маърифатӣ мегузаронанд, онҳоро дар бораи хатархое, ки дар ҳолатҳои номусоиди ҳаёти дучор шуда метавонанд, хабардор менамоянд, дар ташкили муассисаҳои махсуси ғайридавлатӣ ва амалӣ намудани чорабиниҳо оид ба мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии онҳо иштирок менамоянд.

3. Мақомоти давлатӣ дар доираи ваколатҳои худ воситаҳои ахбори омма, шабақаҳои иттилоотию коммуникатсионии дастрасии кушода ва алоқаро дар фаъолияти онҳо оид ба пешгирии савдои одамон, аз ҷумла тавассути тадбирҳои зерин амалишавандаро дастгирӣ мекунад:

- ташкили мониторинги иттилооте, ки бо иштироки онҳо паҳн мешавад, ташкили «хатҳои очилӣ»;
- ҷорӣ намудани системаи таснифи мазмунӣ маҳсулоти иттилоотии аз ҷониби онҳо паҳншаванда;
- насби филтрҳои мазмунӣ ва мониторинги захираҳои иттилоотии аз ҷониби онҳо дастгиришаванда;

- истифодаи воситаҳои техникӣ ва барномавии муҳосира кардани иттилооте, ки паҳн намудани он дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ карда шудааст.

4. Давлат аз тарафи операторони алоқаи мобилӣ ва алоқаҳои интернетӣ бастанӣ созишномаҳои дохилидавлатӣ ва байнидавлатиро оид ба таъмини истифодаи бехатари хизматрасонии мобилӣ ва дигар

намудҳои алоқаи телекоммуникатсионӣ аз тарафи кӯдакон, аз ҷумла анҷом додани чораҳои зеринро ҳавасманд мегардонад:

- назоратбарии дастрасии кӯдакон ба алоқаҳои мобилӣ ва электронӣ дар речаи «танҳо барои калонсолон»;

- гузаронидани маърақаҳои маърифатӣ барои омӯзгорон, падару модарон ва кӯдакон дар бораи тадбирҳои бехатарӣ ҳангоми истифодабарии алоқаи мобилӣ ва дигар намудҳои алоқаи электронӣ;

- ихтиёран гузаронидани таснифи синнусолии мазмуни маҳсулоти иттилоотӣ мутобиқи стандартҳои миллии бехатарии иттилоотии кӯдакон;

- тавассути шабақаҳои алоқаҳои мобилӣ ва интернетӣ иштирок дар огоҳонидан ва пешгирии паҳн кардани хабарҳои, ки мазмуни ғайриқонуний доранд;

- ба истифодабарандагони алоқаҳои мобилӣ ва алоқаи электронӣ пешниҳод кардани хизматрасонии таъминоти барномавии назоратбарии падару модар ва омӯзгорон, муҳосира ва ҷудо (селексия) намудани дастрасии кӯдакон ба захираҳои иттилоотие, ки барои саломатӣ ва инкишофи ахлоқию рӯҳии кӯдакон хатар доранд.

5. Ба иттиҳодияи ҷамъиятӣ ё ташкилоти ғайридавлатӣ бо тартиби пешбининамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон аз ҳисоби маблағҳои бучети давлатӣ дастгирии молиявӣ пешниҳод карда мешавад, дар ҳолате, ки агар мутобиқи озмуни кушодаи гузаронидашуда барномаҳои чорабиниҳои пешниҳодкардаи онҳо оид ба пешгирии савдои одамон ё таъсиси муассисаи махсуси ғайридавлатӣ ба нақшаҳои (барномаҳои) идоравӣ ё маҳаллӣ дохил карда шуда, нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамонро инкишоф диҳанд ва мушаххас намоянд.

Моддаи 12. Механизми бозравонии қурбониёни савдои одамон

1. Ҳамкорӣ байни субъектҳои низоми давлатии муқовимат ба савдои одамон бо иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва байналмилалӣ дар доираи механизми бозравонии қурбониёни савдои одамон тибқи созишнома оид ба ҳамкорӣ амалӣ карда мешавад.

2. Тартиби амалӣ намудани маҷмӯи тадбирҳоро дар доираи механизми бозравонии қурбониёни савдои одамон Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 13. Мониторинги вазъият дар самти савдои одамон ва муқовимат ба он

1. Субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон мутобиқи салоҳияти худ мониторинги вазъият дар самти савдои одамон ва муқовимат ба онро амалӣ менамоянд.

2. Асосҳо ва тартиби амалисозии мониторинг дар самти мазкур аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо истифодаи воситаҳои барномавӣ ва техникӣ, инчунин тартиб ва шартҳои ҳамбастагии операторони алоқа бо мақомоти амаликунандаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон дар бораи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, қонунгузори мурофиавии ҷиноятӣ ва дар бораи технологияҳои иттилоотӣ ва алоқа танзим мешаванд.

3. Мониторинги вазъият дар самти савдои одамон дар асоси аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ таъмин намудани пурра ва сари вақт ошкор намудан, баҳисобгирӣ ва бақайдгирии ҷиноятҳо дар самти зикргардида амалӣ мегардад.

4. Мониторинги вазъият дар самти савдои одамон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ мутобиқи салоҳияти онҳо бо роҳҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- таҳлили омории ҳолат ва чараёни ҷиноятҳо дар самти савдои одамон;

- ташкили мониторинги интернет ва шабакаи алоқаи мобилӣ;

- ташкили шабакаи «хати очилӣ» ва телефонҳои боварӣ, аз ҷумла бо истифодаи шабақаҳои телекоммуникатсионӣ ва воситаҳои электронии алоқа;

- ҷамъ овардан, мураттабсозӣ ва таҳлили иттилооте, ки дар натиҷаи фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ворид мешаванд;

- ҷамъ овардан, мураттабсозӣ ва таҳлили иттилооте, ки аз мақомоту муассисаҳои маориф ва илм, хизматрасонии тиббии кӯдакон, ҳифзи иҷтимоӣ ва хизматрасонии иҷтимоии аҳоли, дигар мақомоту муассисаҳои ба қор бо кӯдакон машғулбуда воридшудае, ки мувофиқи қонунгузори Чумхурии Тоҷикистон *ӯҳдадоранд*, ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар бораи ҳолатҳои савдои кӯдакон ва ҷиноятҳои ба он алоқаманд, ки ба қорамондони онҳо вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти касбӣ ё хизматӣ маълум шудаанд, иттилоот диҳанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ҷамъ овардан, мураттабсозӣ ва таҳлили иттилооте, ки дар ариза ва муроҷиатҳои иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва дигар ташкилотҳо, инчунин шаҳрвандон мавҷуданд;

- мониторинги воситаҳои ахбори омма.

5. Натиҷаҳои фаъолияти дар моддаи мазкур пешбинигардида бо мақсадҳои пешгӯии вазъи ҷинойткорӣ дар самти савдои одамон, банақшагирӣ ва баланд бардоштани самаранокии фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамон истифода бурда мешаванд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

6. Ифшо кардани иттилооти махфӣна дар бораи қурбониёни савдои одамон, инчунин дигар иттилооти махфӣна, ки дар қараёни амалигардонии мониторинг ба даст оварда шудаанд, манъ аст.

Моддаи 14. Банақшагирии фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон ва расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамон
(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)

1. Бо мақсади баланд бардоштани самаранокии муқовимат ба савдои одамон, инчунин ҳифзи қурбониёни он, субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамонро таҳия менамоянд.

2. Нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамон давра ба давра аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои мӯҳлати муайян тасдиқ гардида, амалисозии чораҳои маҷмӯии ба муқовимат ба савдои одамон, инчунин ба ҳимоя ва расонидани кумак ба қурбониёни савдои одамон, аз ҷумла ҳамкорӣ бо иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва дигар ташкилотҳои ғайридавлатӣ ва намояндагони ҷомеаи шаҳрвандӣ раवонагардидаро пешбинӣ менамояд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

3. Субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон мутобиқи ваколаташон нақшаи чорабиниҳои худро оид ба татбиқи нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамон таҳия ва тасдиқ менамоянд.

Моддаи 15. Ҳамоҳангсозии фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон

1. Бо мақсади таъмини фаъолияти самараноки субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон ва ташкили ҳамкории онҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Комиссияи байниидоравӣ оид ба муқовимат ба савдои одамон (минбаъд – Комиссияи байниидоравӣ) ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ комиссияҳои ҳудудии муқовимат ба савдои одамон (минбаъд – комиссияҳои ҳудудӣ) – ро таъсис медиҳанд.

2. Комиссияи байниидоравӣ дар асоси доимӣ бевосита ё ба воситаи комиссияҳои ҳудудӣ ҳамоҳангсозии фаъолияти ҳамаи субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамонро бо тартиби пешбиниамудай қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

3. Бо мақсади самаранок амалӣ намудани фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва таъқиби ҷинойтӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон Комиссияи байниидоравӣ ҳамкории доимиро бо мақомоти амнияти миллий, ҳадамоти гумрук, ҳадамоти муҳоҷират, мақомоти қорҳои дохилӣ, прокуратура, судҳо, дигар мақомоти давлатӣ, инчунин бо воситаҳои ахбори омма, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайридавлатӣ амалӣ менамояд.

4. Натиҷаҳои фаъолияти субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон ва ҳамоҳангсозии он дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, воҳидҳои марзӣю маъмурии он ва кишварҳои ҳамсарҳад дар ҳисоботи ҷамъбастии ҳарсола, ки аз ҷониби Комиссияи байниидоравӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷониби комиссияҳои ҳудудӣ бошад, ба Комиссияи байниидоравӣ, инчунин ба мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии дахлдор пешниҳод мешаванд, нишон дода мешавад.

5. Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон дар самти муқовимат ба савдои одамон аз ҷониби Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва прокурорҳои тобеи он тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

Моддаи 16. Комиссияи байниидоравӣ ва комиссияҳои ҳудудии муқовимат ба савдои одамон

1. Комиссияи байниидоравӣ ваколатҳои ҳамоҳангсозандаи миллиро дар самти муқовимат ба савдои одамон иҷро менамояд. Тартиби ташкил ва фаъолияти он бо Низомномаи Комиссияи байниидоравӣ, ки аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мегардад, муайян карда мешавад.

2. Комиссияи байниидоравӣ ваколатҳои зеринро амалӣ менамояд:

- ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба асосҳои сиёсати давлатӣ дар самти огоҳонидан ва пешгирӣ намудани савдои одамон таклифҳо, инчунин ҷиҳати тақмили фаъолият оид ба ошкор кардан ва

бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба ҷинойтҳои зикргардида мусоидаткунанда ва амалӣ намудани фаъолияти пешгирикунанда дар ин самт тавсияҳо пешниҳод менамояд;

- иҷрои нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамонро назорат мекунад, мониторинги татбиқи чораҳои дар он пешбинишударо ташкил менамояд, бо тартиби муқарраркардаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи рафти иҷрои нақшаи миллии ва иҷрои қонунгузорӣ дар ин самт аз ҷониби субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон мунтазам иттилоот пешниҳод менамояд;

- ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба тақмили қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбонии савдои одамон тақлифҳо пешниҳод менамояд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар сол дар бораи натиҷаҳо ва масъалаҳои ҳалталаби *муқовимат* ба савдои одамон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои ҳамсарҳад ҳисобот пешниҳод менамояд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- дар омода намудани шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти муқовимат ба савдои одамон иштирок менамояд;

- бо мақсади таҳкими ҳамкорӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайридавлатӣ санадҳо оид ба ҳамкориро ба тасвиб мерасонад.

3. Бо мақсади таъмини дастрасӣ ва муроҷиати фаврии қурбонии савдои одамон, дигар шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ оид ба масъалаҳои марбут ба савдои одамон, Комиссияи байниидоравӣ фаъолияти комиссияҳои ҳудудиро ҳамоханг месозад ва назоратро аз болои фаъолияти онҳо амалӣ менамояд.

4. Комиссияи байниидоравӣ ва комиссияҳои ҳудудӣ дар доираи салоҳияти худ ваколатҳои зеринро амалӣ менамоянд:

- фаъолияти иттилоотӣ маърифатиро дар байни гурӯҳҳои гуногуни аҳоли оид ба хатари савдои одамон ҳамчун зуҳуроти иҷтимоӣ, дар бораи чораҳои пешгирикунанда ва ҳифзи ҳуқуқи дар самти мазкур мавҷудбуда ва имкониятҳои муроҷиат намудан барои *кумак* ба субъектҳои дахлдори системаи муқовимат ба савдои одамон ташкил менамоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- омӯзиш ва тақмили дараҷаи ихтисоси кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқро оид ба масъалаҳои муқовимат ба савдои одамон ташкил менамоянд;

- қабул, мураттабсозӣ, таҳлили ариза ва муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро вобаста ба масъалаҳои савдои одамон ташкил менамоянд;

- ҷорӣ намудан ва амалисозии системаи «хатҳои очилӣ» ва телефонҳои бовариро барои гирифтани иттилооти бештару пурра дар бораи ҳолатҳои савдои одамон ва ҳуқуқвайронкуниҳои ба он алоқаманд ташкил менамоянд;

- вобаста ба фаъолият оид ба муқовимат ба савдои одамон қарор қабул менамоянд;

- фаъолият оид ба пешгирии савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбонии савдои одамонро ҳамоханг месозанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ба муассисаҳои (марказҳои, паноҳгоҳҳои) махсуси давлатӣ оид ба расонидани *кумак* ба қурбонии савдои одамон (минбаъд - муассисаҳои махсуси давлатӣ) ва муассисаҳои махсуси ғайридавлатӣ дар ҳудуди дахлдори онҳо воқеъгардида, дастгирии ташкилӣ ва методиро оид ба расонидани *кумак* ба қурбонии савдои одамон таъмин менамоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- дастгирии иттилоотӣ, ташкилӣ, методӣ ва дастгирии дигари фаъолияти иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ва ташкилотҳои ғайридавлатиро, ки ба муқовимат ба савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбонии он равона шудааст, анҷом медиҳанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

5. Комиссияи байниидоравӣ ва комиссияҳои ҳудудӣ ваколатҳои ба зиммаи онҳо гузошташударо бо шаклҳои зерини кор амалӣ менамоянд:

- мунтазам дар ҷаласаҳои худ бо риояи системаи муқар-раргардидаи махфӣ иттилоот дар бораи ҳолати муқовимат ба савдои одамонро, ки бо риояи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон пешниҳод гардидааст, баррасӣ менамоянд;

- иттилоот оид ба ҳолат, ҷараён ва тамоюли савдои одамонро дар сатҳи миллии (минтақавӣ) ҷамъ меоваранд, ҷамъбасту таҳлил мекунад ва пешгӯӣҳои кӯтоҳмуддату дарозмуддати рушди онро таҳия менамоянд;

- ариза ва муроҷиатҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро вобаста ба масъалаҳои савдои одамон қабул, мураттаб ва таҳлил менамоянд;

- мунтазам ҷаласаҳои ҳамоҳангсозиро бо иштироки субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамон баргузор менамоянд;

- барнома ва нақшаҳои фаъолияти субъектҳои системаи муқовимат ба савдои одамонро таҳия менамоянд ва иҷрои онҳоро назоратбарӣ мекунад.

6. Комиссияи байниидоравӣ ва комиссияҳои ҳудудӣ бо мақсади татбиқи ваколатҳо дар самти муқарраргардидаи фаъолият ҳуқуқ доранд:

- гузаронидани таҳқиқот, экспертиза ва баҳодиҳии зарурӣ, аз ҷумла таҳқиқоти илмиро оид ба масъалаҳои амалӣ гардонидани ҳамоҳангсозӣ дар самти муқарраргардидаи фаъолият ташкил намоянд;

- ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ оид ба масъалаҳои, ки ба салоҳияти комиссия мансубанд, тавзеҳот диҳанд;

- маълумотро, ки оид ба масъалаҳои ба салоҳияти комиссия мансуббуда заруранд, дархост ва дастрас намоянд;

- бо тартиби муқарраргардида барои коркарди масъалаҳои самти фаъолияти худ ташкилотҳои илмӣ ва дигар ташкилотҳо, олимон ва мутахассисонро ҷалб намоянд;

- мақомоти машваратӣ ва ташхисиро (шӯроҳо, гурӯҳҳо, комиссияҳо) дар самти муқарраргардидаи фаъолият таъсис диҳанд.

7. Қарор, талабот, муроҷиат, дархост, пешниҳод ва тавсияҳои Комиссияи байниидоравӣ ва комиссияҳои ҳудудӣ оид ба масъалаҳои, ки ба салоҳияти онҳо дохил мешаванд, аз ҷониби мақомоти дахлдор баррасӣ ва иҷро гардида, аз натиҷаи он комиссияи дахлдор *хабардор карда* мешавад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

8. Комиссияи байниидоравӣ ва комиссияҳои ҳудудӣ ҳуқуқ доранд ба ҷаласаҳои худ намоёндогони мақомоти давлатӣ, ташкилотҳои давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва ғайридавлатиро оид ба масъалаҳои муқовимат ба савдои одамон ва расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон бо ҳуқуқи овоздиҳӣ даъват намоянд.

Моддаи 17. Воҳидҳои махсусгардонидашуда оид ба муқовимат ба савдои одамон

1. Бо мақсади баланд бардоштани самаранокии татбиқи чорабиниҳое, ки дар нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамон пешбинӣ шудаанд, дар мақомоти корҳои дохилӣ системаи мутамаркази воҳидҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, ки ба ташкил ва гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо мақсади ҳифзи ҳаёт, саломатӣ, ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шахрванд, молу мулк, таъмини амнияти ҷамъиятӣ ва давлатӣ аз ҷиоятҳо дар самти савдои одамон махсус гардонидашуда шудаанд, таъсис дода мешаванд.

2. Воҳидҳои махсусгардонидашуда дар доираи ваколатҳои худ ошкор кардан ва айнияткунонии қурбониёни савдои одамонро амалӣ намуда, муҳофизати онҳоро таъмин менамоянд, инчунин бо фаъолияти оперативӣ - ҷустуҷӯӣ ва таъқиби ҷиоятии шахсоне, ки ҷиоятҳои ба савдои одамон алоқамандро содир намудаанд, машғул мешаванд.

3. Вазифаҳои воҳидҳои махсусгардонидашуда иборатанд аз:

- ошкор намудан, огоҳонидан, пешгирӣ кардан ва қушодани ҷиоятҳо дар самти савдои одамон;

- ошкор ва муайян намудани шахсони ҷиоятҳои ба савдои одамон алоқамандро тайёркунада, содиркунада ё содиркарда;

- амалӣ намудани *ҷустуҷӯи савдогарони* одамон, ки аз мақомоти таҳқиқ, тафтишот ва суд пинҳон шудаанд, аз адои ҷазои ҷиоятӣ саркашӣ менамоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- амалӣ намудани *ҷустуҷӯи шахсони* бедарак гумшуда, ки нисбат ба онҳо асосҳои эҳтимолияти қурбонии савдои одамон гаштани онҳо ҷой доранд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- таъмини бехатарии қурбониёни савдои одамон, ташкили расонидани *кумаки* таъҷилӣ ба онҳо (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ташкили ҷамъ овардан, захира намудан ва нигоҳдории маълумот оид ба шахсон, воқеият ва ҳолатҳои, ки ба савдои одамон алоқаманд мебошанд, дар маркази ягонаи иттилоотӣ ҳисоббарорӣ бо ҷалби мутахассисоне, ки аз тайёрии махсуси касбӣ гузаштаанд ва бо воситаҳои техникаи муосир таҷҳизонида шудаанд;

- бақайдгирӣ ва санҷиши хабарҳо, аз ҷумла беном оид ба ҳолатҳои савдои одамон, аз он ҷумла савдои кӯдакон, истисмори шахсон ва дигар истисмори онҳо бо истифода аз технологияҳои навтарин.

4. Ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ, таҳқиқ, тафтиш пешакӣ оид ба категорияи зикргардидаи парвандаҳои ҷиоятӣ дар воҳидҳои *махсусгардонидашудаи* мақомоти корҳои дохилӣ маҳзани ягонаи иттилоотӣ маълумот дар бораи ҳолатҳои савдои одамон, шахсияти савдогарони одамон ва

қурбониёни ҷиноятҳои мазкур барои захира қардан, мураттабсозӣ, таҳлил ва истифодаи маълумоти ҷамъовардашуда ташкил карда мешавад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

5. Қормандони воҳидҳои махсусгардонидашуда дар асоси озмун, бо назардошти шаффофият ва интиҳоби объективонаи довталабон, ки онҳо дар баробари дигар меъёрҳои интиҳобкунии мувофиқати онҳо ба талаботи хизмат дар мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, бояд ба таври иловагӣ дорои хислатҳои касбӣ ва шахсӣ буда, тайёрии махсус, сатҳи муайяни маълумоти махсус ва устувории равонӣ дошта бошанд, мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қор қабул карда мешаванд.

6. Шахсоне, ки барои хизмат дар воҳидҳои махсусгардонидашуда қабул карда шудаанд, тайёрии иловагии махсусро мегузаранд.

Моддаи 18. Махзани ягонаи маълумот дар бораи ҷиноятҳо дар самти савдои одамон

1. Бо мақсади таъмини самараноки муқовимат ба савдои одамон, ошкор намудан ва пешгирӣ қардани фаъолияти ҷиноятии савдогарони одамон, айнияткунонии қурбониёни савдои одамон ва мураттабсозии иттилооти дахлдор Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дастгирии дигар мақомоти давлатӣ таъсис ва таъмини азнавкунии саривақтии махзани ягонаи маълумот дар бораи ҷиноятҳо дар самти савдои одамон (минбаъд – махзани ягонаи маълумот)-ро ташкил менамояд.

2. Тартиби ташкили махзани ягонаи маълумот, намуд ва мундариҷаи маълумоти ба он воридшаванда, инчунин номгӯи шахсоне, ки ба маълумоти дар он дарҷгардида дастрасӣ доранд, аз ҷониби Вазорати қорҳои дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

3. Ба махзани ягонаи маълумот иттилоот дар бораи ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, савдогарони одамон ва қурбониёни савдои одамон (бо қайди иттилоот дар бораи қонун ва қўдақон), аз ҷумла маълумоти зерин ворид карда мешаванд:

- оид ба ҳолатҳои ҷойивазкунии ғайриқонунӣ, одамрабой, истисмори иқтисодӣ, шахвонӣ ва дигар истисмори қурбониёни савдои одамон;

- дар бораи савдогарони одамон ва шарикони онҳо;

- дар бораи қурбониёни савдои одамон;

- дар бораи туризми шахвонии қўдақон;

- дар бораи шахсони бедарак ғумшуда, эҳтимолан истисморшаванда ва ба истисмор гирифташуда, аз ҷумла дар ҳудуди давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ва дигар давлатҳо.

4. Ба махзани ягонаи маълумот иттилооти зерин ворид карда мешаванд:

- иттилооти аз тарафи мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар натиҷаи аз ҷониби онҳо амалӣ намудани мониторинги вазъият дар самти савдои одамон, аз ҷумла ба воситаи шабакаи «хатҳои очилӣ» ва телефонҳои боварӣ ҷамъқардашуда;

- иттилооти аз мақомот ва муассисаҳои маориф, хизматрасонии тиббии қўдақон, ҳифзи иҷтимоӣ ва хизматрасонии иҷтимоии аҳоли, дигар мақомот ва муассисаҳои қор бо қўдақон воридшуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон *ухдадоранд* мақомоти ҳифзи ҳуқуқро дар бораи ҳолатҳои савдои қўдақон ва ҷиноятҳои вобаста ба он, ки ба қормандони онҳо вобаста ба иҷрои фаъолияти касбӣ ё хизматӣ маълум гаштаанд, хабардор намоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- иттилооте, ки дар натиҷаи гузаронидани қорабиниҳои оперативӣ-қустуҷӯӣ ва дигар қорабиниҳои вобаста ба ошкор намудан, пешгирӣ қардан, тафтиш ва қушодани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, аз ҷумла маълумот дар бораи онҳо, ки аз маҳзанҳои иттилоотии маълумоти дахлдори ҳудудӣ, аз Ташкилоти байналмилалӣи полисиаи қриминалӣ (Интерпол) ва дигар ташкилотҳои байналмилалӣ гирифта шудаанд.

5. Бо мақсади пайгирии мунтазам ва мубодилаи тарафайни иттилоот дар бораи ҳолат ва тамоюлҳои ғайриқонунӣ ворид намудан, транзит, баровардан ва барнагардонидани одамон аз қорича бо мақсади савдои одамон, *қустуҷӯи саривақтӣ* ва айнияткунонии қурбониёни савдои одамон, қисми дахлдори маълумот аз рӯи намудҳои бештар хавфноки ҷиноятҳо дар самти савдои трансмиллии одамон аз махзани ягонаи маълумот бояд ба махзани қорҳои давлатҳои ягонаи байнидавлатии маълумот оид ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон дода шаванд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

6. Тартиби ба маҳзанҳои маълумотии дар ҳамин модда пешбинигардида супоридан ва ворид шудани маълумоти дахлдор инчунин аз онҳо додани маълумоти зарурӣ дар асоси шартномаҳои байнидавлатӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

7. Иттилооте, ки ба махзани ягонаи маълумот ворид карда шудааст, махфията буда, дастрасӣ ба он ва додани он бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

8. Ғайриқонунӣ ифшо кардан, паҳн намудан ё истифода бурдани иттилооте, ки дар маҳзани ягонаи маълумот нигоҳ дошта мешавад, боиси ҷавобгарии пешбининомудай қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

БОБИ 3.

АСОСҲОИ ҲУҚУҚИИ ЭЪТИРОФ НАМУДАН ВА ДОДАНИ МАҚОМИ ҲУҚУҚИИ ҚУРБОНИИ САВДОИ ОДАМОН

Моддаи 19 Ҳуқуқҳои шахси аз савдои одамон зарардида то лаҳзаи қурбонии савдои одамон эътироф гардидани ӯ

1. Шахси аз савдои одамон зарардида то лаҳзаи қурбонии савдои одамон эътироф шуданаш, ҳуқуқ дорад ба муассисаи махсуси давлатӣ ё ғайридавлатӣ чиҳати ба ӯ ройгон расонидани маҷмӯи ҳадди ақалли хизматрасонии иҷтимоӣ, аз ҷумла додани сарпаноҳ ва ҷои шабгузаронӣ, маводи хӯрока, ёрии таъҷилии тиббӣ, равонӣ, ҳуқуқӣ ва моддӣ, инчунин хизматрасонии санитариро беҳдоштӣ дар ҳаҷми муайяннамудай қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муроҷиат намояд.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар давоми 24 соат аз лаҳзаи аз ҷониби шахси аз савдои одамон зарардида бо тартиби муқаррарнамудай моддаи 21 Қонуни мазкур пешниҳод намудани ариза дар хусуси қурбонии савдои одамон эътироф гардиданаш, чиҳати ба таври ройгон ба ӯ пешниҳод намудани маҷмӯи ҳадди ақалли хизматрасонии иҷтимоӣ дар ҳаҷми пешбининомудай қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳо меандешад.

3. Паҳн намудани маълумоте, ки сирри шахсӣ ва оилавии шахсони аз савдои одамон зарардидаро ташкил медиҳанд, инчунин дигар маълумоте, ки ифшои он ба ҳаёт ё саломатии ин шахсон, инчунин барои амнияти наздикони онҳо хатар ба вучуд меорад, манъ аст.

Моддаи 20. Мақоми ҳуқуқи қурбонии савдои одамон

1. Қурбонӣёни савдои одамон шахсони зерин эътироф карда мешаванд:

- шахсоне, ки аз тарафи савдогарони одамон ё шарикони онҳо бо мақсади содир намудани савдои одамон ё ҷинойтҳои ба он алоқаманд ё дар ҷараёни содиркунии ин ҷинойтҳо мавриди маҷбуркунӣ, сӯиистифодаи боварии онҳо ва ё сӯиистифодаи гунаҳгор аз вазъи хизматиаш қарор гирифтаанд;

- шахсоне, ки бо мақсади истифодаи минбаъдаи онҳо дар самти савдои одамон оид ба ниятҳои ҳақиқии савдогарони одамон мавриди фиреб қарор гирифтаанд, аз ҷумла шахсоне, ки аз ҷониби савдогарони одамон чиҳати бастанӣ шартномаи (қарордоди) қалбакии меҳнатӣ ё дигар шартномаҳо (қарордодҳо), ки ба истисмори одам, истифодаи меҳнати ғуломона ё маҷбурӣ вобаста намебошад, моил карда шудаанд;

- шахсоне, ки бо сабаби дар вазъати ноилоҷӣ ё ҳолати очизӣ қарор доштаниашон, новобаста ба дарки ниятҳои ҳақиқии савдогарони одамон, пешакӣ барои истисмор розигии худро додаанд.

2. Қурбонии савдои одамон эътироф намудани шахс аз ҳолатҳои зерин вобаста намебошад:

- мавҷуд будан ё набудани шахрвандӣ;

- рафтори ба ҷабрдидагӣ моил (виктимӣ) ё зиддиҷамъиятии ин шахс дар давраи то ҷалб гардидани ӯ ба савдои одамон, инчунин нияти дар оянда тағйир додани рафторашро доштан ё надоштани ӯ;

- мавҷуд будани розигии шахси мазкур ба ҷалбкунӣ, интиқол, супоридан, фуруш, истисмори ӯ ё дигар ҳаракатҳое, ки ба савдои одамон алоқаманданд, ки аз ҷониби савдогарони одамон бо истифодаи маҷбуркунӣ, рабудан, фиреб, сӯиистифодаи боварии ӯ ё сӯиистифодаи гунаҳгор аз вазъи хизматиаш нисбат ба қурбонии имконпазир, ҳамчунин бо истифодаи вазъияти ноилоҷӣ ё ҳолати очизии ӯ ба даст оварда шудааст;

- мавҷуд будани мақоми мурофиавии ҷабрдида оид ба парвандаи ҷинойтӣ, ки марбут ба ҳолати содир шудани ҷинойт (ҷинойтҳо) дар самти савдои одамон оғоз карда шудааст;

- омода будани шахс барои ҳамкорӣ кардан бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, ҳангоми тафтиш ва муҳокимаи судии парвандаи ҷинойтӣ вобаста ба ҷинойте, ки нисбат ба ӯ содир шудааст.

3. Бо тартиби пешбининомудай моддаи 21 Қонуни мазкур ба шахс додани мақоми қурбонии савдои одамон ба ӯ аз лаҳзаи айнияткунонии вай ба сифати қурбонии савдои одамон то мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии пурраи иҷтимоӣ ҳуқуқ медиҳад, ки аз хизматрасонии маъмулии иҷтимоӣ дар ҳаҷми муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки чораҳои ҳифзи иҷтимоӣ, расонидани кумаки равонӣ, ҳуқуқӣ, иттилоотӣ, иҷтимоӣ, тиббӣ ва дигар намуди кумак, инчунин баргардонидани қурбониро

ба оила, таъмин намудан бо ҷои кор ва таъминоти иҷтимоии ўро дар бар мегирад, истифода барад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

4. Қурбонии савдои одамон барои кирдорҳои зиддихуқуқӣ, ки ҳангоми қурбонии савдои одамон буданаш содир кардааст, ба ҷавобгарии маъмурий ва ҷиноятӣ кашида намешавад.

5. Додани мақоми қурбонии савдои одамон ба шахсе, ки барои кирдорҳои зиддихуқуқии марбут ба ҷалби ў ба сифати қурбонии савдои одамон ба ҷавобгарии маъмурий ё ҷиноятӣ кашида шудааст, барои аз ҷавобгарӣ озод намудани ў асос мегардад.

Моддаи 21. Тартиби додани мақоми ҳуқуқии қурбонии савдои одамон
(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)

1. Ба шахс додани мақоми ҳуқуқии қурбонии савдои одамон аз ҷониби яке аз субъектҳои давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамоянд, амалӣ карда мешавад.

2. Қарор дар бораи қурбонии савдои одамон эътироф намудани шахс аз тарафи шахси ваколатдори субъекти давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамояд, қабул карда мешавад.

3. Ариза дар бораи қурбонии савдои одамон эътироф намудан аз ҷониби ҳуди шахси зарардида ё намояндаи қонунии ў бо розигии ин шахс ба яке аз субъектҳои амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон ё ба муассисаи махсуси давлатӣ ва ғайридавлатии дахлдор дода мешавад.

4. Дар сурати ба комиссияи байниидоравӣ, комиссияҳои ҳудудӣ, субъекти дигари давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон, муассисаи махсуси давлатӣ ё ғайридавлатии дахлдор ворид шудани аризаи шахси аз савдои одамон зарардида, он дар давоми 24 соат аризаро ба яке аз субъектҳои давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамояд, барои ҳалли масъалаи ба ҷунин шахс додани мақоми ҳуқуқии қурбонии савдои одамон ирсол менамояд.

5. Мақоми ҳуқуқии қурбонии савдои одамон ба шахси аз савдои одамон зарардида аз ҷониби субъекти давлатие, ки бевосита муқовимат ба савдои одамонро амалӣ менамояд, баъди муайян ва дақиқ намудани ҳолатҳои зарурӣ, вале на дертар аз даҳ рӯз пас аз муроҷиат дар хусуси ба шахс додани ин мақом дода мешавад.

6. Ба қурбонии савдои одамон барои қабули қарор дар хусуси ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ вобаста ба ҷинояти нисбат ба ў дар самти савдои одамон содиршуда на камтар аз сӣ рӯз муҳлат дода мешавад, ки аз рӯзи муроҷиати шахс ба субъекти амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон ё муассисаи махсуси давлатӣ ё ғайридавлатии дахлдор ҳисоб карда мешавад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 22. Махфияна будани маълумот дар бораи қурбонии савдои одамон

1. Иттилоот дар бораи қурбонии савдои одамон ё ҳолатҳои ҷиноятҳои нисбат ба онҳо содиршуда, ки ифшои он ба ҳаёт ё саломатии қурбонии савдои одамон ё наздикони ў хатарро ба вучуд меорад, инчунин маълумот дар бораи чораҳои амниятии нисбат ба онҳо татбиқшаванда набояд паҳн шаванд. Ғайриқонунӣ паҳн намудани ҷунин маълумот боиси ҷавобгарии пешбининамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

2. Воситаҳои ахбори омма ҳуқуқ надоранд дар хабарҳо ва маводи паҳншаванда маълумотеро, ки бевосита ё бавосита ба шахсияти қурбонии савдои одамон дахл дорад, бе розигии ў, нисбат ба кӯдак бошад, бе розигии ҳуди кӯдак-қурбонии савдои одамон, намояндаи қонунии вай ва мақомоти васоят ва парасторӣ ифшо намоянд.

Моддаи 23. Ҳуқуқҳои қурбонии савдои одамон, ки аз рӯи парвандаи ҷиноятии марбут ба ҷиноят дар самти савдои одамон ҷабрдида ё шохид эътироф шудааст

1. Иштироки қурбонии савдои одамон дар мурофиаи судии ҷиноятӣ ба сифати ҷабрдида ё шохид аз рӯи парвандаи ҷиноятӣ марбут ба ҷиноят дар самти савдои одамон ба ҷунин шахс ба таври иловагӣ ҳуқуқ ба ҳимояи давлатиро мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла ба чораҳои амниятии ва дастгирии иҷтимоӣ медиҳад.

2. Нисбат ба қурбонии савдои одамон, ки аз рӯи парвандаҳои ҷиноятии марбут ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон ба сифати ҷабрдида ё шохид эътироф шудаанд, ифшо накардани маълумот дар бораи ҷунин шахсон метавонад, ҳамчунин ба сифати чораи амниятии мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ карда шавад.

3. Чораҳои ҳимояи давлатӣ нисбат ба аризадиҳанда, шохид ё қурбонии ҷиноят дар самти савдои одамон то оғози парвандаи ҷиноятӣ татбиқ шуда метавонанд, агар ин шахсон барои пешгирӣ ва кушодани ҷинояти зикргардида мусоидат намоянд.

4. Розигии қаблии ҷабрдидаи ҷиноят дар самти савдои одамон, ки то оғози истисмор барои ҷалбкунӣ, интиқол додан, супоридан, пинҳонкунӣ ё гирифтани ў дода шудааст, барои рад кардани таъин намудани чораҳои амниятии ва ба вай расонидани кумак, инчунин пешниҳоди маҷмуи ҳадди ақали

хизматрасонии иҷтимоӣ, дар ҳаҷме, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудааст, асос шуда наметавонад (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

5. Ба шахсе, ки бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷабрдидаи ҷиноят дар самти савдои одамон эътироф шудааст, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон маҷмӯи ҳадди ақалли хизматрасонии иҷтимоӣ пешниҳод карда мешавад, ки аз ҷумла, чунин ҳуқуқҳои иловагиро дар бар мегирад:

- истифодаи ройгон аз кумаки тарҷумон бо мақсади таъмини иштирок дар муҳофизати судии ҷиноятӣ, инчунин барои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии самараноки онҳо (барои шахсоне, ки забони давлатиро намедонанд ё ба таври кофӣ намедонанд) (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- дар ҳолатҳои зарурӣ таъмин намудани шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ё шахси доимо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқоматкунанда, ки қурбонии савдои одамон мебошанд, бо ҷойи зист дар ҳобгоҳ мутобиқи меъёрҳо ва тартиби пешбиниамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- расонидани кумаки афзалиятнок барои таъмин кардан бо ҷои кор, идома додани таҳсил, интиҳоби касб ва тайёрии касбӣ (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

6. Муҳлати ба қурбонии савдои одамон пешниҳод намудани маҷмӯи зикршудаи хизматрасонии иҷтимоӣ мумкин аст аз ҷониби таҳқиқбаранда, муфаттиш, прокурор ё суд бо розигии ҷабрдида барои тамоми давраи пешбурди парванда ва бартараф кардани хатар ба ҳаёт ё саломатӣ ва ё таъмини амнияти наздикони ӯ дароз карда шавад (**ҚЧТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 24. Кафолатҳои махсуси муҳофизатии ҳифзи ҳуқуқҳои ҷабрдидагони ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон

1. Ба ҷабрдидагони ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон кафолатҳои муҳофизатии зерин пешбинӣ карда мешаванд:

- хусусиятҳои пурсиши онҳо бо назардошти ҳолати равонии онҳо, хусусият ва вазнинии ҳуқуқвайронкуниҳои нисбат ба онҳо содиршуда, инчунин дараҷаи вазнинии зарари ба онҳо расонидашуда;

- озод кардан аз ҷавобгарии маъмурӣ ва ҷиноятӣ барои аз ҷониби онҳо чун қурбонии савдои одамон содир намудани кирдорҳои зиддихуқуқӣ;

- таъмини махфията будани иттилооте, ки аз ҷабрдидагони ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон ба даст оварда шудаанд;

- таъмини баррасии пӯшидаи парвандаҳои ҷабрдидагони ҷиноятҳо (ҳуқуқвайронкуниҳо) дар самти савдои одамон;

- татбиқи қоидаҳои махсус, ки амнияти шахсони зикршударо ба сифати ҷабрдидагон, аз ҷумла ҳимояи ҷисмонии онҳо, инчунин баррасӣ ва ҳалли ҳатмии даъвоҳои граждании ҷабрдидагони савдои одамонро дар доираи қонунгузории муҳофизатии ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин менамоянд.

2. Барои ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии ҷабрдидагон аз ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон, ки онҳо бинобар ҳолати ҷисмонӣ ё рӯҳӣ ва ё ноқиссии худ аз имконияти мустақилона ҳифз намудани ҳуқуқ ва манфиатҳои қонуниашон маҳруманд, ҳангоми баррасии парвандаҳо оид ба ҳуқуқвайронкуниҳои маъмурӣ ва парвандаҳои ҷиноятӣ ҳатман намояндагони қонунӣ ё намояндагони дигари онҳо ҷалб карда мешаванд, ки ба онҳо ҳамаи он ҳуқуқҳое, ки шахсони онҳоро чун намоянда интиҳобкардадоранд, дода мешавад, нисбат ба қўдагон, инчунин рӯҳшинос ва дар ҳолатҳои зарурӣ омўзгор ҷалб карда мешаванд.

Моддаи 25. Ҷораҳои амниятӣ нисбати ҷабрдидагон ва шохидон аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон

1. Нисбат ба ҷабрдидагон ва шохидон аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон мумкин аст дар як вақт як ё якчанд ҷораҳои амниятӣ, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ҳимояи давлатии иштирокчиёни муҳофизати судии ҷиноятӣ пешбинӣ намудааст, татбиқ карда шаванд. Бо мақсади таъмини пинҳон мондани шахсияти ҷабрдидаи савдои одамон, мумкин аст насаб, ном, номи падари ӯ, дигар маълумот, инчунин симои зоҳирии ӯ тағйир дода шаванд.

2. Татбиқи ҷораҳои амниятӣ нисбати ҷабрдидагон ва шохидон ба зиммаи мақомоти қарор дохилӣ, амнияти миллӣ ва назорати маводи нашъаовар аз рӯи парвандаҳои ҷиноятии вобаста ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, ки дар пешбурди онҳо мебошанд, вогузор карда мешавад.

3. Ҷораҳои амниятӣ нисбати ҷабрдидагон ва шохидон аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба ҷиноятҳо дар самти савдои одамон, ки дар баррасии суд ё прокуратура мебошанд, дар асоси қарори суд (судя) ё

прокурор аз ҷониби мақомоти корҳои дохилӣ, амнияти миллӣ, гумрук, муҳоҷират, назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва назорати маводи нашъаовари ҷои қарордошти ҷабрдида ё шохид татбиқ карда мешаванд.

4. Амалӣ намудани чораҳои дигар оид ба расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон ба зиммаи мақомоти тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва дигар мақомот бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузор карда мешавад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

5. Мақомоти таъқиби ҷиноятӣ махфиёна будани маълумот дар бораи қурбониёни савдои одамонро, ки дар рафти муҳофизати судии ҷиноятӣ ё фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ба даст омадаанд, таъмин менамоянд.

БОБИ 4.

РАСОНИДАНИ КҶМАК БА ҚУРБОНИЁНИ САВДОИ ОДАМОН

Моддаи 26. Фонди давлатии расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)

1. Бо мақсади маблағгузории самараноки чорабиниҳо оид ба ҳифз, мутобикгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни савдои одамон Фонди давлатии расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон (минбаъд - Фонд) таъсис дода мешавад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

2. Тартиби таъсис ва ташкили фаъолияти Фонд бо Низомнома, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мегардад, муқаррар карда мешавад.

3. Назорати давлатии фаъолияти Фонд бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Комиссияи байниидоравии муқовимат ба савдои одамон амалӣ карда мешавад.

4. Мақсади фаъолияти Фонд иштирок дар маблағгузории фаъолияти муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ, додани *кумакпулиҳои* иҷтимоӣ ба қурбониёни савдои одамон, ки бо тартиби муқарраршуда аз рӯи парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба ҷиноятҳои ба савдои одамон алоқаманд ҷабрдида эътироф шудаанд, инчунин маблағгузориҳо ҷиҳати ҳифз, мутобикгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии онҳо ба шумор меравад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

5. Сарчашмаҳои даромади Фонд инҳоянд:

- маблағҳои буҷети давлатӣ;
- воситаҳои, ки аз ташкилотҳои байналмилалӣ ворид шудаанд;
- хайрияҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;
- дигар манбаъҳои, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.

Моддаи 27. Ҷуброн намудани зарар ба қурбониёни савдои одамон

1. Қурбониёни савдои одамон ҳуқуқ доранд бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброни зарари ҷисмонӣ, маънавӣ ва моддӣ ба онҳо дар натиҷаи ҷиноят ё дигар ҳуқуқвайронкунӣ дар самти савдои одамон расонидашударо талаб намоянд.

2. Зарари ба қурбониёни савдои одамон расонидашуда аз ҷониби шахсоне, ки дар содир намудани ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон гунаҳгор ҳисобида шудаанд, дар асоси қарори суд ҷуброн карда мешавад.

3. Парвандаҳо оид ба ҷуброн намудани зарар ба қурбониёни савдои одамон метавонанд бо қарори суд дар маҷлиси пӯшидаи судӣ баррасӣ карда шаванд.

Моддаи 28. Мутобикгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии шахсони аз савдои одамон зарардида

1. Шахсе, ки бо тартиби муқарраргардида қурбонии савдои одамон эътироф карда шудааст, мутобики қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи таъмин будан бо ҷои зисти муваққатии бехатар дар муассисаи махсуси давлатӣ ё ғайридавлатӣ, инчунин ҳуқуқи ройгон гирифтани *кумакҳои* зеринро дорад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**):

- *кумаки* ҳуқуқӣ ва *кумак* дар барқарор намудан ва барасмиятдарории ҳуҷҷатҳо, аз ҷумла аризаҳо ва иттилоот вобаста ба ҷинояти дар самти савдои одамон содиршуда (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);
- иттилоот дар бораи мавҷуд будани расмиёти судӣ ва маъмурий, ки барои ҳимоя ва расонидани *кумак* ба шахсони аз савдои одамон зарардида равона шудаанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- *кумаки* иҷтимоӣ ва моддӣ, дар давраи ҷобачокунӣ, таъмин намудан бо хӯрока, маҷмӯи раҳти хоб ва воситаҳои санитария бехдоштӣ, дар ҳолатҳои зарурӣ бошад, бо либос, пойафзол ва дигар ашёи таъминоти молӣ аз рӯи меъёрҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- *кумаки* тиббӣ дар шакли муоинаи тиббӣ, табобат (аз рӯи нишондодҳо) ва расонидани *кумаки* махсуси тиббӣ вобаста ба ҷароҳат ва бемориҳое, ки дар натиҷаи содир намудани ҷиноят дар самти савдои одамон гирифтаанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- *кумаки* зарурии равонӣ, аз ҷумла дар самти интиҳоби касб (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- *кумак* дар таъмини қор, гирифтани таҳсилот ва тайёрии касбӣ (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- *кумак* дар баргاردонидан ба оила ва ҷамъият, аз ҷумла *кумак* дар ташкили ҷустуҷӯи ҳешовандон, нисбат ба кӯдакони қурбонии савдои одамон бошад, ҷустуҷӯи дигар намоёндогони қонунии онҳо (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

2. Ҳангоми амалӣ намудани мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбонии савдои одамон ба ҳеҷ гуна шакл маҳдуд намудани ҳуқуқҳои инсон ва шаҳрванд, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, роҳ дода намешавад.

3. Ҷорҳои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбонии савдои одамон бо риояи пурра маҳфиёна будан ва розигии ихтиёрии қурбонии савдои одамон амалӣ гардонидани мешаванд.

4. Иттилоот дар бораи ҷорҳои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии нисбат ба қурбонии савдои одамон татбиқшаванда фавран ба вай дар шакли дастрас аз ҷониби кормандони мақомоти дахлдор ё муассисаҳое, ки барои гузаронидани ҷорҳои зикргардида ваколатдор карда шудаанд, пешниҳод карда мешавад.

5. Мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбонии савдои одамон, хусусан кӯдакон бо назардошти синну сол, ҷинс ва талаботи махсуси онҳо, нисбат ба қурбонии болиғи савдои одамон бошад, бо назардошти омодагии онҳо ба ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ аз рӯи парвандаҳо оид ба ҷиноятҳои нисбат ба онҳо содиршуда амалӣ карда мешаванд.

6. Дар сурати аз ҷониби қурбонии савдои одамон изҳори омодагӣ намудан ба ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ аз рӯи парвандаҳо оид ба ҷиноятҳо нисбат ба онҳо мӯҳлати амалӣ намудани ҷорҳои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоӣ мумкин аст дар тамоми давраи мувофиқи судии ҷиноятӣ дароз карда шавад.

Моддаи 29. Тартиби тавонбахшии иҷтимоии қурбонии савдои одамон ва ба онҳо расонидани *кумак* (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**)**

1. Бо мақсади таъмини амнияти қурбонии савдои одамон, ҳифзи ҳуқуқи манфиатҳои қонунии вай аз ҷониби давлат ба шахси мазкур новобаста аз омодагии ӯ ба ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва суд дар таъқиби ҷиноятии савдогарони одамон маҷмӯи хизматрасонӣ оид ба мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоӣ, аз ҷумла муваққатан, ба мӯҳлати то ду моҳ дар муассисаҳои махсуси давлатӣ ё ғайридавлатӣ истиқомат кардан кафолат дода мешавад.

2. Ҷой кардани шахсе, ки бо тартиби муқарраркардаи Қонуни мазкур қурбонии савдои одамон эътироф карда шудааст, дар ҷойҳои дастгиркунӣ, ҳабси пешакӣ, муассисаҳои иҷроӣ ҷазои ҷиноятӣ, инчунин дигар ҷойҳои ҷудо нигоҳдорӣ роҳ дода намешавад.

3. Мақомоти маориф ва илм бо розигии қурбонии савдои одамон иштироки онҳоро дар барномаҳои таҳсилоти умумӣ ва касбӣ ва дигар барномаҳои таълимӣ, ки барои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоӣ ва огоҳонидани ревиктимизатсияи қурбонии савдои одамон таҳия гардидаанд, яққоя бо мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, ки барои амалигардонии ваколатҳои назоратбарӣ дар самти тандурустӣ, ҳифзи иҷтимоии аҳоли, меҳнат ва шуғл ваколатдор карда шудаанд, таъмин менамоянд.

4. Мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбонии савдои одамон аз ҳисоби буҷетҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ, Фонд, инчунин аз дигар манбаъҳои маблағгузорӣ амалӣ карда мешавад.

5. Субъектҳои амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон ҷорҳоро барои огоҳонидани ревиктимизатсияи қурбонии савдои одамон, аз ҷумла бо роҳи амалигардонии назоратбарии иҷтимоии рафт ва натиҷаҳои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбонии савдои одамон, ки муассисаҳои махсусро тарк кардаанд ва дар ҳолати зарурӣ ҷорҳои иловагиро барои расонидани *кумак* ба онҳо меандешанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 30. Муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ оид ба расонидани *кумак* ба

қурбониёни савдои одамон
(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)

1. Бо мақсади расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон бо назардошти талаботи мавҷуда муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ таъсис дода мешаванд **(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)**.

2. Тартиби таъсисёбӣ, маблағгузорӣ ва ташкили фаъолияти муассисаҳои махсуси давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

3. Иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ ва дигар ташкилотҳо, инчунин шахсони воқеӣ ҳуқуқ доранд мутобиқи тартиби пешбиникардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон - муассисаҳои махсуси ғайридавлатиро, ки аз ҳисоби маблағҳои хусусӣ ё ҷалбшудаи онҳо маблағгузорӣ мешаванд, таъсис диҳанд.

4. Назоратбарии фаъолияти муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатиро бо тартиби пешбиниамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи салоҳияти худ Комиссияи байниидоравӣ ва комиссияҳои ҳудудӣ, инчунин мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, амалӣ менамоянд.

5. Муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ вазифаҳои зеринро оид ба расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон амалӣ менамоянд **(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)**:

- муносибати инсондӯстона, ки шаъну шарафи инсониро паст наметавонад;
- пешниҳоди паноҳгоҳи ройгон барои истиқомати муваққатӣ;
- таъмин намудан бо хӯрока, рахти хоб ва воситаҳои санитарияю беҳдошти ройгон ва дар ҳолатҳои зарурӣ, бо либос;

- бо тарҷумон ройгон таъмин намудани қурбониёни савдои одамон бо мақсади мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии онҳо (барои шахсоне, ки забони давлатиро наметавонанд ё ба таври кофӣ наметавонанд);

- ба қурбонии савдои одамон дар шакли соддаю фаҳмо расонидани иттилоот оид ба мақсадҳои будубоши ӯ дар муассисаи махсус, ҳуқуқ ва *уҳдадорӣҳои* ӯ, қоидаҳои асосӣ, ки тартиботи дохилӣ дар муассисаи мазкур ба танзим мебарорад **(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)**;

- дар шакли соддаю фаҳмо пешниҳод намудани иттилоот оид ба тарзҳои ҳифзи ҳуқуқҳо ва манфиатҳои қонунии шахсони аз савдои одамон зарардида, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ шудаанд;

- пешниҳод намудани *кумаки* ройгони таҳассуси равонӣ **(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)**;

- гузаронидани муоинаи аввалияи тиббӣ, ташкили расонидани *кумаки* таъҷилии тиббӣ ва *кумаки* аввалияи тиббӣю санитарӣ дар марказҳои саломатӣ, дармонгоҳҳо ва беморхонаҳо, аз ҷумла ба занҳо дар давраи ҳомиладорӣ, дар давраи таваллуд ва пас аз таваллуд **(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)**;

- расонидани *кумаки* ройгони ҳуқуқӣ дар ҳаҷме, ки барои таъмини ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии қурбониёни савдои одамон заруранд **(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)**;

- мусоидат намудан барои ба оила ва ҷамъият баргардонидан, аз ҷумла расонидани *кумак* дар ташкил намудани ҷустуҷӯи ҳешовандонашон **(ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563)**;

- пешгирии намудани ревиктимизатсияи қурбониёни савдои одамон.

6. Муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ барномаҳои кӯтоҳмӯҳлат ва дарозмӯҳлати мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоӣ ва пешгирии ревиктимизатсияи қурбониёни савдои одамонро, ки дар муассисаҳои мазкур нигоҳ дошта мешаванд, таҳия ва дар амал татбиқ менамоянд.

Моддаи 31. Баргардонидани (репатриатсияи) шахрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд,
ки қурбонии савдои одамон гардидаанд

1. Дар ҳолате, ки агар шахрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд шахси аз ҷиноят дар самти савдои одамон ҷабрдида эътироф шуда бошад, ӯро дар тамоми давраи мурофиаи ҷиноятӣ оид ба парвандаи марбут ба ҷинояти нисбат ба вай содиршуда аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи маъмурий берун кардан мумкин нест.

2. Дар ҳолате, ки агар қурбонии савдои одамон хоҳиши тарк намудани ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистонро дошта бошад, ба ӯ дар таъмин гардидан бо ҳуҷҷатҳои дахлдор, пардохти хароҷоти нақлиётӣ ва дигар хароҷоти зарурӣ мусоидат карда шуда, оид ба кам намудани хатари дар давлати қабулкунанда қурбонии савдои одамон гардиданаш тавсияҳо дода мешаванд.

3. Шаҳрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд, ки ҷабрдидаи ҷиноят дар самти савдои одамон эътироф шудаанд, дар тамоми давраи мурофиаи ҷиноятӣ парванда оид ба ҷинояти дар самти савдои одамон

нисбат ба онҳо содиршуда ҳуқуқ доранд, барои гирифтани гувоҳномаи иқомат ба мақомоти дахлдори давлатӣ, бо тартиби пешбинишудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мурочиат намоянд.

4. Ҳангоми баррасии мурочиат барои гирифтани гувоҳномаи иқомат ҳолатҳои ҳамкории қурбонии савдои одамон бо мақомоти таъқиби ҷиноятӣ, хусусият ва дараҷаи вазнинии зарар, ки ба қурбонии савдои одамон аз ҷиноятҳои зикргардида расонида шудааст, мӯҳлати дар мақоми ҳуқуқии қурбонии савдои одамон қарор доштани шахс, инчунин мавҷуд будани хатари воқеии баргаштани қурбонии савдои одамон ба ҳолати аввала ё мавриди таъқиби савдогарони одамон дар давлати баромад ё ҷои иқомати доимиаш қарор гирифтани ӯ ба инобат гирифта мешаванд.

5. Дар асоси дархости хаттии шахси ба сифати ҷабрдидаи ҷиноят дар самти савдои одамон эътирофшуда ва ҳулосаи хаттии мақомоти дахлдори таҳқиқ, тафтишоти пешакӣ ва суд дар хусуси ҳамкории ӯ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ доир ба парвандаҳои ҷиноятӣ вобаста ба савдои одамон, мӯҳлати дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон будани вай метавонад то 1 сол аз лаҳзаи ба охир расидани мурофиаи судӣ оид ба парванда дароз карда шавад.

6. Гувоҳномаи иқомат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қурбонии савдои одамон, ки шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванди болиғ мебошанд, вале шахсияти онҳоро муқаррар намудан ғайриимкон аст, дода намешавад. Нисбат ба шахсони мазкур чораҳои ҷиҳати берун кардани онҳо аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳи маъмурӣ андешида мешаванд.

7. Ҷабрдидаи ҷиноят дар самти савдои одамон, ки ба ӯ гувоҳномаи иқомат дода шудааст, мақоми муҳоҷирро соҳиб шуда, дорои тамоми ҳуқуқ ва *уҳдадорӣ* мебошад, ки аз ин мақоми ҳуқуқӣ бармеоянд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

8. Баргардонидани (репатриатсияи) қурбонии савдои одамон ба давлате, ки шаҳрванди он мебошанд ё давлати ҷои истиқомати доимиашон мутобиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст, сурат мегирад.

БОБИ 5.

ХУСУСИЯТҲОИ РАСОНИДАНИ КЎМАК БА КЎДАКОН - ҚУРБОНИЁНИ САВДОИ ОДАМОН

Моддаи 32. Хусусиятҳои мақоми ҳуқуқии кӯдакон - қурбонии савдои одамон

1. Ба кӯдакон - қурбонии савдои одамон ҳуқуқу озодиҳои кафолатдодаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон, ки ҳуқуқи кӯдак ва кафолати амалӣ намудани онро танзим менамоянд, таъмин карда мешавад.

2. Давлат ҳифз ва расонидани *кумакро* ба кӯдак-қурбонии савдои одамон аз лаҳзаи нисбати ӯ содир шудани ҷиноят дар самти савдои одамон, аз ҷумла баъд аз айнияткунонии ӯ ба сифати қурбонии савдои одамон то мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии пурраи иҷтимоии кӯдак, новобаста аз хоҳиши ӯ барои ҳамкорӣ бо мақомоти давлатӣ оид ба масъалаҳои ошкор намудан ва кушодани ҷинояти нисбат ба вай содиршуда ва таъқиби ҷиноятӣ савдогарони одамон таъмин менамояд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

3. Баъди ба кӯдак додани мақоми ҳуқуқии қурбонии савдои одамон ӯ фавран ба мақомот ва муассисаҳои мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳифз ва расонидани *кумак* ба кӯдакони аз савдои одамон зарардида ваколатдор карда шудаанд, фиристода мешавад. Дар ҳолате, ки агар синни қурбонии савдои одамон маълум набошад, вале асосҳои воқеие барои тахмин намудан мавҷуд бошад, ки вай ба синни ҳаҷдаҳ нарасидааст, то қатъиян муқаррар намудани синни воқеии шахси мазкур нисбат ба ӯ кафолатҳои махсуси ҳуқуқӣ, ки бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои расонидани *кумак* ба кӯдакон-қурбонии савдои одамон пешбинӣ шудаанд, паҳн мегарданд (ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563).

4. Ба кӯдаконе, ки аз савдои одамон зарар дидаанд, мақоми ҳуқуқии қурбонии савдои одамон дар асоси мурочиати ҳуди кӯдак, мурочиати намояндаи қонунии ӯ ё намояндаи мақомоти васоят ё парасторӣ ва ё намояндаи муассисаи махсуси дахлдор новобаста аз розигии кӯдак, нисбат ба кӯдакони ба синни понздаҳ расида бошад, дар асоси мурочиати ҳуди кӯдак ё шахсони дар ҳамин қисм пешбинигардида дар асоси розигии ихтиёрии огоҳонаи кӯдак дода мешавад.

5. Чораҳои мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии кӯдакон-қурбонии савдои одамон новобаста аз хоҳиши онҳо, нисбат ба кӯдакони ба синни понздаҳ расида бошад, бо розигии онҳо ва (ё) розигии намояндагони қонунии онҳо ва ё мақомоти васоят ва парасторӣ амалӣ карда мешаванд.

6. Дар ҳолатҳои, ки кӯдак – қурбонии савдои одамон падару модар ё дигар намояндагони қонунӣ надошта бошад, мақомоти васоят ва парасторӣ фавран мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ӯ васӣ таъин мекунад, ки вай қабули ҳамаи қарорҳои ба манфиати кӯдак таъмин карда, аз номи кӯдак ариза

пешниҳод менамояд ва якҷоя бо ӯ дар тамоми рафти мурофиаи ҷиноятӣ ва то қабули қарор ба манфиати кӯдак иштирок мекунад.

7. Ба кӯдак-қурбонии савдои одамон барои то 6 моҳ ё дар тамоми давраи муҳокимаи судии парвандае, ки оид ба он вай ба сифати ҷабрдида баромад мекунад, ҳангоми зарурат бошад, баъди анҷоми он то мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии пурраи иҷтимоӣ ҳуқуқи истиқомат кардан дар муассисаи махсуси давлатӣ ё ғайридавлатӣ, дигар муассисаи махсуси хизматрасонии иҷтимоӣ, ки ба кӯдакони дар вазъияти хатарноки иҷтимоӣ ё дигар вазъияти душвори ҳаёти қарордошта *кумаки* иҷтимоӣ мерасонад, дода мешавад. Кӯдакон – қурбониёни савдои одамон дар муассисаҳои зикршудаи махсус дар шароити барои онҳо махсус, ки ба талаботи иҷтимоию синни онҳо мувофиқ аст, ҷой дода шуда, дар манзилҳои аз қурбониёни калонсоли савдои одамон ҷудо нигоҳ дошта мешаванд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

8. Кӯдакон-қурбониёни савдои одамон, ки дар муассисаҳои махсуси дар қисми 7 ҳамин модда пешбинишуда нигоҳ дошта мешаванд, ҳуқуқ доранд ба тариқи иловагӣ аз хизматрасонии зерин ройгон истифода баранд:

- хабардор намудани падару модар (дигар намояндагони қонунӣ) дар хусуси ҷойгир намудани онҳо дар муассисаҳои махсуси дахлдор;

- нигоҳ доштани робита бо оила тавассути мукотибот, сӯҳбатҳои телефонӣ ва мулоқотҳо, ки агар ин ба амнияти онҳо зарар нарасонад;

- гирифтани *кумак* дар ташкили ҷустуҷӯи падару модар ё дигар намояндагони қонунӣ (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- гирифтани хӯрока, либос, пойафзол ва дигар ашёе, ки аз рӯи меъёрҳои муқарраргардида барои нигоҳдошти саломатӣ ва таъмини фаъолияти ҳаётии кӯдакон зарур мебошанд;

- гирифтани таҳсилоти умумӣ ва ибтидоии касбӣ;

- гирифтани маҷмӯи хизматрасонии иловагӣ, ки инкишофи ҷисмонӣ ва рӯҳии кӯдакро бо назардошти хусусиятҳои физиологӣ ва рӯҳию синнусолӣ таъмин менамоянд.

9. Ҳуқуқҳои иловагӣ барои кӯдакон-қурбониёни савдои одамон, ки бо қисми 8 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, ҳамчунин ба шахсони синнашон муқарраркардана шуда, то айнияткунонии онҳо ба сифати шахсони болиғ, ҳангоми мавҷуд будани асосҳои кофӣ дар хусуси он, ки ин шахсон ба синни ҳаждаҳ нарасидаанд, паҳн мегардад.

10. Муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ, ки дар қисми 7 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд, дар амалияи худ барномаҳои махсуси айнияткунонӣ, мутобиқгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии кӯдакон - қурбониёни савдои одамонро, ки дар муассисаҳои зикргардида нигоҳ дошта мешаванд, таҳия ва амалӣ намуда, амнияти онҳоро таъмин мекунад, махфиёна будани иттилоотро дар хусуси шахсияти кӯдак ва мақоми ӯ ҳамчун қурбонии савдои одамон қатъиян риоя менамоянд.

11. Ба кӯдакон - қурбониёни савдои одамон, аз ҷумла ба онҳое, ки дар муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ нигоҳ дошта мешаванд, дар муассисаҳои давлатии таҳсилоти умумӣ ва ибтидоии касбӣ ё дар муассисаҳои махсусгардонидашудаи тарбиявӣ бо тартиби муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи маориф ҳуқуқ ба таҳсил таъмин карда мешавад.

12. Дар ҳолатҳое, ки кӯдакон-қурбониёни савдои одамон бе парастории падару модар мондаанд ё маҳалли будубоши падару модари худро намедонанд, мақомоти давлатӣ, ки барои расонидани *кумак* ба қурбониёни савдои одамон ваколатдор карда шудаанд, *ухдадоранд* фавран ҷустуҷӯи оилаи кӯдакро оғоз намуда, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба расмӣ даровардани васоят ё парасторӣ ба ӯ чораҳо андешанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

Моддаи 33. Тартиби хабар додан дар бораи кӯдакон - қурбониёни савдои одамон

1. Бо мақсади таъмини ҳифзи ҳуқуқҳои кӯдак Комиссияи байниидоравӣ ё комиссияҳои ҳудудӣ, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ ва дигар ташкилотҳо, ки дар хусуси ҷои қарордошти кӯдакон-қурбониёни савдои одамон иттилоот доранд, *ухдадоранд* фавран дар ин бора падару модари (намояндагони қонунӣ) кӯдак, мақомоти васоят ва парасторӣ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқро хабардор намоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

2. Дар ҳолати дар мақомот ва ташкилоту муассисаҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида мавҷуд будани иттилоот дар хусуси ҷои истиқомат ё ҷои будубоши падару модар ё дигар намояндагони қонунӣ кӯдак - қурбонии савдои одамон, иттилоот дар бораи ҷои будубоши кӯдак дар давоми 12 соат аз лаҳзаи ёфт гардидани ӯ ба падару модар, инчунин ба мақомоти васоят ва парастории ҷои охирини истиқомати кӯдак фиристода мешавад. Агар иттилоот дар хусуси падару модар ва дигар намояндагони

қонунӣ мавҷуд набошад, иттилооти дахлдор ба мақомоти васоят ва парастории ҷои охири истиқомати кӯдак фиристода мешавад.

3. Мақомот ва ташкилотҳои низоми пешгирии бепарасторӣ ва ҳуқуқвайронии ноболиғон дар доираи ваколатҳои худ *ухдадоранд* риояи ҳуқуқи манфиатҳои қонунии кӯдакон - қурбониёни савдои одамонро таъмин карда, ҳифзи онҳоро аз ҳама гуна шақлҳои таъбиз, зӯроварии ҷисмонӣ ва рӯҳӣ, таҳқир, муносибати дағалона, истисмори шахвонӣ ва дигар шақлҳои истисмор таъмин намоянд, кӯдакон-қурбониёни имконпазири савдои одамонро маълум намоянд, инчунин дар хусуси ҳама гуна вайронкунии қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин самт, ки вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти касбӣ ё хизматӣ ба онҳо маълум шудааст, ба мақомоти зерин хабар диҳанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**):

- ба мақомоти прокуратура-дар хусуси вайрон намудани ҳуқуқи озодиҳои кӯдакон-қурбониёни савдои одамон;

- ба Комиссия оид ба ҳуқуқи кӯдак – дар хусуси ҳолатҳои ошкоршудаи вайронкунии ҳуқуқҳои кӯдакон-қурбониёни савдои одамон ба таҳсил, меҳнат, истироҳат, манзил ва дигар ҳуқуқҳо;

- ба мақомоти васоят ва парасторӣ – дар хусуси ошкор намудани кӯдакон-қурбониёни имконпазири савдои одамон, аз ҷумла кӯдакони бе парастории падару модар ё намояндагони қонунӣ монда ва ё кӯдакони дар вазъияти барои ба самти савдои одамон ҷалб намудани онҳо мусоидаткунанда қарордошта;

- ба мақомоти қорҳои дохилӣ – дар хусуси муайян намудани падару модар ё намояндагони қонунии кӯдакон, ки нисбат ба кӯдакон кирдорҳои зиддихуқуқиро дар самти савдои одамон содир менамоянд;

- ба мақомоти тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли - дар бораи ошкор намудани кӯдакон - қурбониёни имконпазири савдои одамон, ки бо сабаби нисбат ба онҳо содир гардидани ҷиноятҳо ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон ба муоина, назорати табиб ё табобат эҳтиёҷ доранд, инчунин бинобар бепарасторӣ ва бесаробонӣ ба *кумаки* давлат эҳтиёҷ доранд, ҳамчунин дар бораи ошкор кардани оилаҳое, ки дар вазъияти хатарноки иҷтимоӣ қарор доранд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ба мақомоти маориф ва илм - оид ба ошкор намудани кӯдакон - қурбониёни имконпазири савдои одамон, ки бинобар худсарона тарк намудани хонаҳои кӯдакон, мактаб - интернатҳо ва дигар муассисаҳои кӯдакона ё бинобар бе сабабҳои узрнок қатъ намудани таҳсил дар муассисаҳои таълимӣ ба *кумаки* давлат эҳтиёҷ доранд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ба мақомот оид ба қорҳои *ҷавонон ва варзиш* – дар хусуси ошкор намудани кӯдакон-қурбониёни имконпазири савдои одамон, ки дар вазъи хатарноки иҷтимоӣ қарор дошта, вобаста ба ин ба ташкили истироҳат, фароғат ва таъмин бо шугъл мӯҳтоҷ мебошанд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ба мақомоти рушди сайёҳӣ дар бораи ошкор намудани кӯдакон - қурбониёни имконпазири савдои одамон, ки бинобар ба амал баровардани фаъолияти танзимгарони сайёҳӣ ва агентҳои сайёҳӣ, инчунин фаъолияти моделӣ, шугъл ва намунаҳои дигари фаъолият дар вазъи хатарноки иҷтимоӣ қарор доранд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

4. Ба мақомоти дар қисмҳои 1-3 ҳамин модда пешбинигардида хабар надодани иттилооти дахлдор дар хусуси кӯдакон-қурбониёни савдои одамон барои ба ҷавобгарӣ кашидани шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ асос мегардад.

5. Иттилооти дар қисмҳои 1-3 ҳамин модда пешбинигардида бояд бо тартибе нигоҳдорӣ ва истифода шавад, ки махфиёна будани онро таъмин намояд. Ғайриқонунӣ паҳн намудани ин иттилоот барои бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашидани шахсони гунаҳгор асос мегардад.

БОБИ 6.

ПЕШГИРИИ САВДОИ ОДАМОН

Моддаи 34. Ташкили пешгирии савдои одамон

1. Пешгирии савдои одамон тавассути истифодаи чораҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ, иттилоотӣ, таълимӣ, тавонбахшӣ ва дигар чораҳо амалӣ мешавад ва ба ошкор намудан ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба савдои одамон мусоидаткунанда, ошкор намудан, айнияткунонӣ, мутобикгардонӣ ва тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни савдои одамон равона шудаанд, ки дар маҷмӯъ бо чораҳои махсуси пешгирикунандаи ҷиноятҳо дар самти савдои одамон аз ҷониби мақомоти ҳифзи ҳуқуқ амалӣ мегарданд.

2. Ба системаи чорабиниҳо оид ба пешгирии савдои одамон чораҳои зерини ошкоркунии саривақтии ҳолатҳои савдои одамон дохил мешаванд:

- ба санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки баҳисобгирӣ ва бақайдгирии ҷиноятҳои дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон содиршавандаро танзим менамоянд, ворид намудани тартиби ҳатмии бақайдгирӣ ва санҷиши

ҳамаи хабарҳо, инчунин дар шакли беном дар бораи ҳолатҳои савдои одамон, аз ҷумла савдои кӯдакон, истисмори шахвонии онҳо бо истифодаи технологияҳои навтарин;

- ташкили шабакаи «хатҳои очилӣ» ва телефонҳои боварӣ барои хабардиҳии ғаври аз ҷониби шахрвандон ва иттиҳодияҳои ташкилотҳои ҷамъиятӣ ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, аз ҷумла дар шакли беном, дар бораи аз ҷониби онҳо ошкор намудани ҳолатҳои савдои одамон, аз ҷумла дар шабакаҳои алоқаи мобилӣ ва интернетӣ;

- таҳия ва амалигардонии барномаҳои иҷтимоие, ки ба бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба савдои одамон мусоидаткунанда равона шудаанд;

- аз ҷониби давлат кафолат додани татбиқи маҷмӯи чораҳои ҳифзи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии қурбониёни имконпазири савдои одамон, махсусан занон ва кӯдакон;

- амалӣ намудани мониторинг, таҳлили амиқ ва баҳодиҳии маҷмӯии зухурот ва равандҳое, ки ба савдои одамон сабаб шудаанд, бо мақсадҳои такмил додани таҷрибаи пешгирии савдои одамон;

- дар байни қурбониёни имконпазири савдои одамон гузаронидани кори иттилоотию маърифатӣ, аз ҷумла маълумотдиҳӣ дар бораи хатарҳои эҳтимоли дар самти савдои одамон, чораҳои ҳимояи аз ҷониби давлат таъминшаванда, инчунин чораҳои маъмурӣ, ҳуқуқии ҷиноятӣ ва дигар чораҳои муқовимат ба савдои одамон, ки аз ҷониби давлат амалӣ мешаванд;

- гузаронидани таҳқиқоти илмӣ маҷмӯӣ, байнисоҳавӣ оид ба проблемаҳои муқовимат ба савдои одамон, аз ҷумла ҷанбаҳои гендерии он;

- аз рӯи тахассус ҷудо намудани кормандони мақомоти амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон, ташкили тайёрии таълимӣ ва касбии онҳо.

3. Муқовимат ба савдои кӯдакон бо назардошти хусусияти фаъолияти зикргардида ба сифати фасли мустақили нақшаи миллии муқовимат ба савдои одамон ҷудо карда мешавад, ки аз ҷумла ташкили системаи чораҳои ташкилӣ, иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ, омӯзгорӣ ва дигар чораҳои барои ошкор намудан ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба бепарастории кӯдакон, беназоратӣ ва ятимии онҳо мусоидаткунанда равонашударо пешбинӣ менамояд, аз ҷумла:

- ташкили системаи давлатии ошкор намудани оилаҳое, ки аз ҷиҳати иҷтимоӣ дар вазъияти хатарнок қарор доранд ва кӯдаконе, ки ба ҳифзи давлат мӯҳтоҷанд ва ба онҳо расонидани кумаки ҳаматарафа (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- ташкили системаи давлатии ошкор намудани падару модароне (шахсонӣ онҳоро ивазкунандае), ки аз иҷрои *уҳдадорӣ* ба зиммаи онҳо гузашташуда оид ба тарбияи кӯдакон ва назорати онҳо саркашӣ менамоянд ва нисбат ба чунин шахсон андешидани чораҳои ислоҳи иҷтимоӣ, тавонбахшии иҷтимоӣ ва равонӣ, назорати иҷтимоӣ ва дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, чораҳои ҷавобгарии ҳуқуқӣ (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**);

- тавассути қонунгузорӣ манъ кардани дастрасии кӯдакон ба ҷойҳои ҷамъиятӣ, ки барои фуруши маҳсулот ва хизматрасониҳое таъин шудаанд, ки ҳавасмандиро ба шаҳват ба вучуд меоранд, дигар ҷарабиниҳои намоишии дорои хусусияти беҳаёӣ ва порнографӣ;

- тавассути қонунгузорӣ маҳдуд кардани ҳузури кӯдакон бе ҳамроҳии падару модарон ё дигар намоёндагони қонунӣ дар вақти шабона дар дигар ҷойҳои ҷамъиятӣ, ки барои истифодаи вақтхушӣ ва (ё) фароғатӣ ва ё дастрасӣ ба Интернет пешбинӣ шудаанд.

4. Бо мақсади пешгирии ревиктимизатсияи қурбониёни савдои одамон аз ҷониби субъектҳои дахлдори муқовимат ба савдои одамон чораҳои зарурӣ оид ба ташкил ва инкишофи системаи муассисаҳои махсуси давлатӣ ва ғайридавлатӣ, инчунин маҷмӯи дигар чораҳое, ки барои тавонбахшӣ ва мутобиқгардонии иҷтимоии онҳо равона шудаанд, андешида мешаванд.

Моддаи 35. Механизми татбиқи чораҳои профилактикӣ оид ба пешгирии савдои одамон

1. Давлат маҷмӯи чораҳои профилактикӣ оид ба пешгирии савдои одамонро ҳангоми ташаккули сиёсати дохилӣ, пеш аз ҳама дар соҳаҳои иттилоот, маориф, расонидани кумаки иҷтимоӣ ба аҳоли, шугли аҳоли, иҷозатномадиҳӣ ба намудҳои алоҳидаи фаъолият, пешгирии беназоратӣ ва ҳуқуқвайронкунии кӯдакон пешбинӣ менамояд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

2. Амалишавии чораҳои профилактикӣ оид ба пешгирии савдои одамон аз ҷониби давлат бо маҷмӯи чораҳои дорои хусусияти иқтисодӣ, иҷтимоӣ, маъмурӣ ва дигар хусусият таъмин карда мешавад, аз ҷумла:

- иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият (корҳо, хизматрасониҳо), ки ҳангоми амалигардонии онҳо имкониятҳои мусоид барои савдои одамон ва истисмори онҳо ҷой доранд;

- таъмини возеҳӣ, шаффофият ва пешгӯии бастанӣ шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ, сайёҳӣ, таълимӣ, ақди никоҳ ва дигар шартномаҳо бо шахсоне, ки аз маҳалли истиқомати доимии худ берун мебароянд;

- таъмини назоратбарии давлатӣ ва ҷамъиятии соҳаҳое, ки дар онҳо эҳтимолияти хатари объекти савдои одамон, истисмори иқтисодӣ ё шахвонии тиҷоратӣ гаштани аҳоли хеле калон аст;

- сари вақт муайян ва бартарафсозии сабабҳо ва шароитҳои ба савдои одамон мусоидаткунанда;

- таъминоти ташкилӣ, молиявӣ ва захиравии иҷроӣ барномаҳои давлатӣ ва маҳаллии муқовимат ба савдои одамон.

3. Давлат оид ба таъминоти моддию техникӣ ва ташкилию ҳуқуқии чорабиниҳои дар боби мазкур зикргардида тадбирҳо андешида, аз ҳисоби буҷети давлатӣ барои мақсадҳои зикршуда маблағҳои буҷетиро пешбинӣ менамояд.

Моддаи 36. Сиёсати иттилоотӣ дар самти пешгирии савдои одамон

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тарғибу ташвиқи савдои одамон ва ҷинойтҳои ба он алоқаманд, инчунин рекламаи хизматрасонии ба савдои одамон алоқаманд, манъ аст.

2. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби ба қўдакон пешниҳоди хизматрасонии дастрасӣ ба Интернет аз тарафи ташкилотҳо, муассисаҳои таълимӣ, фароғатӣ, аз ҷумла интернет-кафе, клубҳо ва толорҳои компютерӣ баъди ҷиҳозонидани компютерҳои алоҳида бо воситаҳои техникӣ ва барномавии махсуси ҷимояи қўдакон аз иттилооте, ки барои ҷалб намудани онҳо дар самти савдои одамон мусоидат менамоянд, иҷозат дода мешавад.

3. Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ мунтазам дар воситаҳои ахбори омма нашр ва дар Интернет ҷой додани рӯйхати шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродиёро, ки барои амалигардонии ғайолият оид ба берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кор таъмин намудани шаҳрвандони Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванди ба таври доимӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқоматкунанда иҷозатнома доранд, таъмин менамоянд.

4. Субъектҳои давлатии амаликунандаи муқовимат ба савдои одамон ва дигар ташкилотҳои дар моддаҳои 7-10 Қонуни мазкур пешбинигардида дар доираи ваколатҳои худ ба шаҳрвандон дар хусуси хатари савдои одамон ва ҷинойтҳои ба он алоқаманд, шаклҳои он, чораҳои бехатарии дахлдори андешидашуда, воситаҳои пешгирии савдои одамон ва ҷинойтҳои ба он алоқаманд, иттилоъ медиҳанд.

Моддаи 37. Сиёсати таълимии давлат дар самти пешгирии савдои одамон

1. Сиёсати таълимӣ дар самти пешгирии савдои одамон бо роҳҳои зерин амалӣ мегардад:

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон манъи додани иҷозат ба ғайолияти омӯзгорӣ дар муассисаҳои таълимӣ ба шахсоне, ки чунин ғайолият ба онҳо бо ҳукми суд ё ҳулосаи тиббӣ манъ шудааст, инчунин шахсоне, ки барои ҷинойтҳо дар самти савдои одамон доғи судӣ доранд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷорӣ намудани экспертизаи ҳатмии барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва таълимию методӣ, ки барои истифодабарӣ дар раванди таълим дар муассисаҳои таълимӣ таъин шудаанд, аз ҷумла дар онҳо мавҷуд будани ташвиқи ошкоро ё пинҳонии кирдорҳои ба савдои одамон алоқаманд ва ё рекламаи хизматрасониҳо дар самти мазкур;

- таҳия ва ҷорӣ намудани барномаҳои таълимии, ки проблемаҳои савдои одамон ва тарзҳои муқовимат ба онро ошкор намуда, ба гурӯҳҳои гуногуни аҳоли (аз ҷумла қурбониёни имконпазири савдои қўдакон, падару модари қўдакон, мураббӣён ва омӯзгорони онҳо, ҷавонон, кормандони воситаҳои ахбори омма, кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ) нигаронида шудаанд, инчунин барномаҳое, ки барои таълим дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти умумӣ, таҳсилоти ибтидоии касбӣ, миёнаи касбӣ, олии касбӣ пешбинӣ шудаанд;

- ба барномаҳои таълимии таҳсилоти умумӣ, ибтидоии касбӣ, миёнаи касбӣ, олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ дохил кардани курсҳои махсус оид ба пешгирии савдои одамон;

- таҳия ва ҷорӣ намудани барномаҳои махсус оид ба пешгирии савдои одамон дар муассисаҳои тарбиявии махсусгардонидашуда барои қўдакон, дигар мақомот ва муассисаҳо, ки пешгирии оворагардӣ ва ҳуқуқвайронкунии қўдаконро амалӣ менамоянд;

- ташкили тайёркунӣ ва такмили ихтисоси кормандони мақомоти давлатӣ, аз ҷумла мақомоти ҳифзи ҳуқуқ оид ба пешгирӣ ва мубориза бо савдои одамон;

- амалӣ намудани назоратбарӣ аз рӯи фаъолияти муассисаҳои таълимӣ оид ба ташкил кардани коромӯзӣ, таълим, азнавтайёркунӣ, таҷрибаомӯзӣ, гузаронидани озмунҳо, олимпиадаҳои хонандагон, донишҷӯён ва аспирантҳо дар хориҷа.

2. Ҳангоми ташаққули сиёсати таълимӣ вазъ, чараён ва пешгӯии инкишофи ҷинойткорӣ дар самти савдои одамон, роҳҳои муосири муқовимат ба он, аз ҷумла механизмҳои пешгирикунанда ва ҳифзи ҳуқуқ, инчунин воситаҳои барномавӣ ва иттилоотии муосир ба инобат гирифта мешаванд.

Моддаи 38. Пешниҳоди ҳатмии иттилоот

1. Бо мақсади пешгирии истисмори иқтисодӣ ва шахвонии шахсоне, ки ба давлатҳои хориҷӣ барои кор равона карда мешаванд, корфармо ҳангоми интиҳоби кормандон ва бастанӣ шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ бо онҳо вазифадор аст мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи шароити фаъолияти меҳнати ояндаи онҳо, имтиёзҳо ва ҷубронпулиҳо, кафолати ҳифзи саломатӣ ва таъмини бехатарии шароити меҳнат маълумоти пурра ва дақиқ пешниҳод намояд.

2. Бо мақсади пешгирии истисмори иқтисодӣ ва шахвонии кӯдакон ташкилот ва агентҳои сайёҳӣ, ки хизматрасониҳо чӣ ҳақиқат дар хориҷа ташкил намудани таҳсил, истироҳат ва табobati кӯдакон бе ҳамаҷонибаи падару модар пешниҳод менамоянд, ҳангоми бастанӣ шартнома барои расонидани ҷунин хизматрасониҳо *ухдадоранд* ба падару модар маълумоти пурра ва дақиқро оид ба шартҳои будубоши кӯдакони онҳо дар ҳудуди давлатҳои хориҷӣ, кафолатҳои ҳифзи саломатӣ ва таъмини амнияти шахсӣ пешниҳод намоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

3. Бо мақсади ошкоркунӣ ва пешгирии саривақтии ҷинойтҳо дар самти савдои кӯдакон мақомот ва муассисаҳои маориф ва илм, хизматрасонии тиббии кӯдакон, ҳифзи иҷтимоӣ ва хизматрасонии иҷтимоии аҳоли, дигар мақомоту муассисаҳои кор бо кӯдакон машғулбуда, шахсони мансабдори онҳо ва дигар кормандоне, ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммаи онҳо *ухдадорӣ* оид ба тарбия, таҳсил, ҳифзи саломатӣ, дастгирии иҷтимоӣ ва хизматрасонии иҷтимоии кӯдакон ё назорати онҳо воғузор шудааст, *ухдадоранд* фавран мақомоти ҳифзи ҳуқуқро оид ба ҳолатҳои савдои кӯдакон ва ҷинойтҳои ба он алоқаманд, ки ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти касбӣ ва хизматӣ ба онҳо маълум гаштаанд, ҳабардор намоянд (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

4. Хабар надодан, сари вақт пешниҳод накардан ё пешниҳоди хабарҳои носоҳеҳ (аз ҷумла дар ҳаҷми ноপুরра) оид ба маълумоти дар ҳамин модда пешбинигардида мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ҷавобгарӣ мегардад.

Моддаи 39. Манъи истифодабарии шабакаҳои алоқаи истифодаи умум барои содир намудани ҷинойтҳо дар самти савдои одамон

1. Истифодабарии шабакаҳои алоқаи истифодаи умум барои амалӣ намудани фаъолияти ба савдои одамон алоқаманд, аз ҷумла барои содир намудани ҷинойтҳо дар самти савдои одамон ё фароҳам овардани шароитҳо барои содир намудани онҳо, гирифтани розигии қурбонии имконпазири истисмори банақшагирифташудаи ӯ, ҳамаҷунин барои паҳн намудани маводи тарғиботии ҷинойт ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон манъ аст.

2. Дар ҳолати истифодабарии шабакаи алоқаи истифодаи умум барои амалӣ намудани фаъолияти дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида, чораҳои пешгирии он татбиқ гардида, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки дар содир намудани ҳаракатҳои зикргардида гунаҳгоранд, тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашада мешаванд.

3. Мақомоти ҳифзи ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ташкилотҳо ва шахсоне, ки хизматрасониҳо оид ба додани иттилоот ба воситаи шабакаҳои алоқаи барқӣ ё дастрасиро ба Интернет ва алоқаи мобилӣ анҷом медиҳанд, аз ҷумла бо провайдерҳо, дар бораи аз ҷониби онҳо ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ фавран пешниҳод намудани маълумот дар бораи аз ҷониби онҳо ҳангоми анҷом додани *ухдадори* хизматӣ ё касбӣ ошкор намудани ҳаракатҳои истифодабарии шабакаи алоқаи барқӣ барои анҷом додани фаъолияти вобаста ба савдои одамон созишнома мебандад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

4. Аз ҷониби шахсони зикргардида пешниҳод накардани маълумоти дахлдор ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо риоя накардани шартҳои созишнома, ки дар қисми 3 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, боиси ҷавобгарии муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

БОБИ 7.

ҲАМКОРИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ДАР САМТИ МУҚОВИМАТ БА САВДОИ ОДАМОН

Моддаи 40. Асосҳои ҳамкориҳои байналмилалӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон

1. Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дигар давлатҳо, мақомоти ҳифзи ҳуқуқи онҳо, инчунин ташкилотҳои байналмилалӣ, ки бар зидди савдои одамон мубориза мебаранд, дар асоси қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, шартномаҳои байналмилалӣ, ки Тоҷикистон иштирокчии онҳо мебошад, ҳамкорӣ менамояд.

2. Расонидани кумаки ҳуқуқӣ оид ба парвандаҳои ҷиноятӣ вобаста ба савдои одамон тибқи шартномаҳои байналмилалӣ, ки Тоҷикистон иштирокчии онҳо мебошад, инчунин қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад (**ҚҶТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

3. Савдогарони одамон ва дигар шахсоне, ки дар содир намудани кирдорҳои бо савдои одамон алоқаманд иштирок менамоянд, метавонанд ба давлатҳои хориҷӣ барои ба ҷавобгариҳои ҷиноятӣ кашидан ва ё иҷрои ҷазои таъиншуда мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ, ки Тоҷикистон иштирокчии онҳо мебошад, супорида шаванд.

4. Намояндагҳои дипломатӣ ва консулгарии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои худ мутобиқи қонунгузориҳои кишварҳои ҷойгиршавии онҳо ошкор кардан ва ҳифзи муносиби ҳуқуқ ва манфиатҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки қурбониёни савдои одамон шудаанд, амалӣ намуда, ба онҳо барои баргаштан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат менамоянд.

5. Дар ҳолати гум кардани ҳуҷжатҳои тасдиқкунандаи шахсияти шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки қурбони савдои одамон мебошад ва ё имконнопазирии гирифтани онҳо аз савдогарони одамон, намояндагҳои дипломатӣ ва консулгарии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо мақомоти дахлори давлатӣ дар муҳлати кӯтоҳтарин чунин шаҳрвандонро бо ҳуҷҷате, ки ҳуқуқи ба Ҷумҳурии Тоҷикистон баргаштанро медиҳад, таъмин мекунанд.

Моддаи 41. Ҳамкорӣ бо мақомоти ваколатдори давлатҳои хориҷӣ, ташкилотҳои

байналмилалӣ давлатӣ ва ғайридавлатӣ дар самти муқовимат ба савдои одамон

1. Бо мақсади баланд бардоштани самаранокии огоҳонидан ва пешгирӣ кардани савдои одамон, ҳифз ва тавонбахшии иҷтимоии қурбониёни он, инчунин ташкили ҳамкориҳои байнидавлатӣ дар оморасозӣ ва амалигардонии чорабиниҳои бо Қонуни мазкур пешбинигардида ва барномаҳои якҷояи мақомоти ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи меъёрҳои санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон оид ба масъалаҳои муқовимат ба савдои одамон бо давлатҳои хориҷӣ ва мақомоти ваколатдори онҳо, инчунин бо ташкилотҳои байналмилалӣ давлатӣ ва ғайридавлатӣ, ки фаъолиятро оид ба пешгирӣ ва мубориза бар зидди савдои одамон пеш мебаранд, ҳамкорӣ намуда, ба ҳифзи ҳуқуқҳои қурбониёни чунин ҷиноятҳо мусоидат менамоянд.

2. Самтҳои асосии ҳамкориҳои байналмилалӣ инҳо мебошанд:

- таҳия ва бастанӣ шартномаҳои дутарафа ва бисёртарафаи байни давлатҳо оид ба масъалаҳои муқовимат ба савдои одамон;

- мӯътадилгардонии ҳамкориҳои мақомоти дахлдори махсусгардонидашудаи наздисарҳадии давлатҳои ҳамсоя оид ба мубориза бар зидди савдои одамон;

- ҷамоҳангсозии амалиёти мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, аз ҷумла чораҳои оперативӣ-ҷустуҷӯӣ бо мақсади саривақт ва пурра ошкор кардан, пешгирӣ намудан ва қушодани ҷиноятҳои ба савдои одамон алоқаманд;

- таъсис ва рушди якҷояи системаи иттилоотӣ, воситаҳои хабаррасонии фаврӣ, воқуниш ва назоратбарӣ, ки барои баланд бардоштани самаранокии муқовимат ба савдои одамон нигаронида шудаанд.

БОБИ 8.

ҶАВОБГАРӢ БАРОИ ҲУҚУҚВАЙРОНКУНИҲО ДАР САМТИ САВДОИ ОДАМОН

Моддаи 42. Намуд ва принципҳои ҷавобгарӣ барои ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон

1. Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон алоқамандӣ доранд, мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгариҳои граждании ҳуқуқӣ, маъмурӣ ва ҷиноятӣ кашида мешаванд.

2. Ҳаракат ё беҳаракатии шахси мансабдор, ки барои савдои одамон шароит фароҳам меоварад, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон асоси ба ҷавобгарӣ кашидани ӯ мебошад.

3. Рафтори қурбонии савдои одамон, ки дар надоштани хоҳиш ё имконнопазирии тағйир додани рафтори виқтимӣ, зиддиҷамъиятӣ ё зиддиҳуқуқии худ, ки ба савдои одамон алоқаманд аст, ифода меёбад, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгари савдогарони одамонро истисно намекунад.

Моддаи 43. Ҷавобгари шахсони ҳуқуқӣ барои дахл доштан ба савдои одамон

1. Бо тартиби судӣ муқаррар кардани дахлдории ташкилот ба савдои одамон, ки баръало ба содиркунӣ ва пинҳонкунии ҷинойтҳо дар самти савдои одамон ё қонунигардонии (расмикунонии) даромадҳои бо роҳи содир кардани чунин ҷинойтҳо бадастоварда мусоидат кардааст, дар асоси қарори суд боиси барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ ва ё бекор кардани иҷозатномаи ӯ барои амалӣ намудани намуди дахлдори фаъолият, ки амалисозии он бо содиршавии ҷинойтҳои зикргардида алоқаманд мебошад, мегардад.

2. Дар ҳолати аз ҷониби ташкилот (шахси ҳуқуқӣ) амалӣ намудани фаъолияти ба савдои одамон алоқаманд, ки боиси вайрон гаштани ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ва шахрванд, расонидани зарар ба шахсият, саломатии шахрвандон, тартиботи ҷамъиятӣ, амнияти давлатӣ ва ҷамъиятӣ гардидааст ё таҳдиди воқеии расонидани чунин зарарро ба вучуд меорад, фаъолияти он бо тартиби муқаррарнамудаи моддаи 7 Қонуни мазкур то аз ҷониби суд қабул намудани қарор оид ба дахлдории ташкилоти (шахси ҳуқуқӣ) мазкур ба фаъолияти зикргардида муваққатан боздошта мешавад.

3. Қарор оид ба боздоштани фаъолияти шахси ҳуқуқӣ бо асосҳое, ки дар қисми 2 моддаи мазкур зикр гардидаанд, то аз ҷониби суд баррасӣ намудани масъалаи барҳамдиҳии он ва ё манъи фаъолияти ӯ, метавонад ба суд бо тартиби муқарраркардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди шикоят қарор гирад. Агар суд қарорро оид ба барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ ва ё манъи фаъолияти он қабул накунад, шахси ҳуқуқӣ мазкур фаъолияти худро баъди ба қувваи қонунӣ даромадани қарори суд аз нав барқарор менамояд.

4. Дар ҳолати аз ҷониби суд эътироф гардидани алоқамандии ташкилоти байналмилалӣ (шӯъба, филиал, намоёндагии он), ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст, ба савдои одамон, фаъолияти чунин ташкилоти байналмилалӣ (шӯъба, филиал, намоёндагии он) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қарори суд тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон қатъ карда мешавад.

Моддаи 44. Ҷавобгари воситаҳои ахбори омма барои паҳн намудани маводи тарғиботии ҷинойт ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон

1. Тавассути воситаҳои ахбори омма паҳн намудани маводи тарғиботии ҷинойт ва дигар ҳуқуқвайронкуниҳо дар самти савдои одамон, ҳамчунин ифшои маълумоти махфӣна дар хабару маводи паҳншаванда дар бораи қурбонии савдои одамон, аз ҷумла маълумоте, ки бевосита ё бавосита ба шахсияти қурбонии савдои одамон ишора менамоянд, бе розигии онҳо ва нисбат ба кӯдак-қурбонии савдои одамон бошад, бе розигии ҳуди кӯдак, намоёндаи қонунии ӯ, инчунин мақомоти васоят ва парасторӣ манъ карда мешавад.

2. Дар ҳолати аз ҷониби воситаи ахбори омма паҳн намудани маводи дар қисми 1 моддаи мазкур зикргардида, ки боиси вайрон гардидани ҳуқуқ ва озодиҳои қурбонии савдои одамон, расонидани зарар ба саломатӣ, шаъну шарафи вай, тартиботи ҷамъиятӣ, амнияти ҷамъиятӣ гардидааст ё таҳдиди воқеии расонидани чунин зарарро ба вучуд овардааст, фаъолияти воситаи ахбори оммаи дахлдор метавонад бо қарори суд дар асоси пешниҳоди мақоми давлатии дахлдор бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон қатъ карда шавад.

3. Бо мақсади роҳ надодан ба идомаи паҳн намудани маводи дар қисми 1 моддаи мазкур зикргардида суд метавонад то баровардани қарор аз рӯи парванда фуруши шумораи дахлдори нашриҳои даврӣ ва ё нусхаи сабти аудиоӣ ё сабти видеоӣ барнома ва ё паҳши барномаи дахлдори телевизионӣ, радиойӣ ё видеоиро бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон боздорад.

4. Қарори суд барои гирифтани қисми фурухтанашудаи нусхаи маҳсулоти воситаи ахбори омма, ки маводи дар қисми 1 моддаи мазкур зикргардида дар бар мегирад, аз маҳалли нигоҳдорӣ, савдои яклухт ва чаканаи маҳсулоти зикргардида, ҳамчунин аз китобхонаҳои оммавӣ ва дигар ҷойҳои ҷамъиятӣ, ки ба он дастрасии озод доранд, асос мебошад.

Моддаи 45. Хусусиятҳои ҷавобгарии ҷиноятии барои содир намудани ҷиноятҳо дар самти савдои одамон

Мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон розигии қурбонии савдои одамон барои истисмори ӯ асоси истисноқунанда ё сабуққунандаи ҷавобгарии ҷиноятии савдогари одамон шуда наметавонад (**қисми 2 хориҷ карда шуд бо ҚҚТ аз 02.01.2019 с., № 1563**).

БОБИ 9.

МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 46. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 47. Дар бораи аз эътибор соқит донистани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мубориза ба муқобили хариду фурӯши одамон»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 15 июли соли 2004 «Дар бораи мубориза ба муқобили хариду фурӯши одамон» (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, №7, мод. 454; с.2007, №7, мод. 658; с. 2008, №1, қ. 1, мод. 2) аз эътибор соқит дониста шавад.

Моддаи 48. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ РАҲМОН

ш. Душанбе, 26 июли соли 2014,
№1096